

Маладзечна, Вілейка, Смаргонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

рэгіянальная газета

7 сакавіка 2003 года

№ 10 (411)
Выходзіць па пятніцах

плюс ТэлетыДзень

Навіны рэгіёну

Нашчадкі паэта

ВАЛОЖЫН. У аўторак прыязджалі нашчадкі Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча.

Гэта сваякі яго старэйшай дачкі Каміла, якія прыехалі з Амерыкі і Польшчы. Іх адшукаў ракаўчанін **Язэп Янушкевіч**. Госці пабывалі ў Малой Люцінцы, дзе паэт і драматург правёў большую частку жыцця, і на яго магіле ў Тупальшчыне.

Наталля ШТЭЙНЕР.

Падарункі з Германіі

ВІЛЕЙКА. 8 сакавіка ў школе-інтэрнаце чакаюць гасцей з Германіі.

11 чалавек з горада Оберхаўзен, якія не першы год прыязджаюць у Вілейку, прывязуць падарункі выхаванцам дома-інтэрната. У адказ дзеці рыхтуюць святочны канцэрт.

Аксана ЛЯЎЧУК.

Не супалі лічбы

АСТРАВЕЦ. Кандыдат у Гродзенскі абласны Савет дэпутатаў Іван Крук мяркуе, што ў Астравецкай выбарчай акрузе №46 былі парушаны Выбарчы кодэкс.

Аб гэтым ён напісаў у заяве на адрас старшыні Гродзенскай абласной камісіі і пракурору Астравецкага раёна. Галоўная прэтэнзія кандыдата – несупадзенне колькасці выбаршчыкаў у акрузе да і пасля галасавання.

Аддзел інфармацыі "РГ".

Цацкі 85-гадовым

СМАРГОНЬ. У сераду тэрытарыяльны цэнтр абслугоўвання насельніцтва "Цёплы дом" пачаў акцыю-віншаванне з Днём 8 Сакавіка.

Падарункі - мяккія цацкі, калготкі і касметыку - атрымаюць 85-гадовыя бабулькі з Войстамскага, Каранеўскага і Крэўскага сельсаветаў.

Ірына РАБУШКА.

Новы напой

МАЛАДЗЕЧНА. На півазаводзе выпусцілі пробную партыю напітку джын-тонік.

Як сказала намеснік дырэктара па вытворчасці Любоў Благавешчанская, джын-тонік паступіць у продаж да пачатку летняга сезона.

Ірына РАБУШКА.

Юбілей «Нарачы»

МЯДЗЕЛ. У панядзелак адзначылі 40-годдзе санаторыя "Нарач".

Найстарэйшая здраўніца на курорце пачала функцыянаваць у 1963 годзе і належала тады спажывецкай каапераці. Цяпер гэта прафсаюзны санаторый. Самы каштоўны з падарункаў, што ўручылі госці на свяце, – відэакамера.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Са святам, мілыя жанчыны!

Лепшы музейны работнік

ВІЛЕЙКА. Па выніках мінулага года Мінскі аблвыканкам адзначыў спецыяльнымі прэміямі і дыпломамі па сямі намінацыях лепшых работнікаў культуры і мастацтва, прадстаўнікоў творчай моладзі. У намінацыі "Музейная справа" прэміі ўдастоена старшы навуковы супрацоўнік Вілейскага гісторыка–краязнаўчага музея Вольга Коласава.

Старшы навуковы супрацоўнік Вілейскага гісторыка-краязнаўчага музея Вольга Коласава ўдастоеная прэміі Мінскага аблвыканкома як лепшы музейны работнік года. Фота Ірыны РАБУШКІ.

З Вольгай Аляксандраўнай і гутару ў яе рабочым кабінеце, абстаўленым паліцамі з кнігамі і папкамі, скрыначкамі з рознымі картатэкамі. Гаваркая сімпатычная жанчына папярэдзіла:

– Пра мяне асобна пісаць нічога не трэба. У гэтым заслуга ўсяго нашага дружнага калектыву. А тое, што пад увагу трапіў менавіта наш музей, то лічу гэта выпадковасцю. Па чарзе, напэўна, хочуць адзначыць усе музеі вобласці, таму што кожны раённы гісторыка–краязнаўчы музей заслугоўвае ўвагі.

– Не скажыце, – не пагаджуся я. – У Беразіно, напрыклад, ўвогуле ніякага раённага музея няма. І адкрываць яго тамашнія мясцовыя ўлады, відаць, не думаюць.

– Ну, гэта выключэнне, – усміхнулася мая субяседніца. – На абласной нарадзе я пачула, што там ні на крок не прасунулася і стварэнне гісторыка–дакументальнай хронікі "Памяць". А мы гэту работу завяршаем.

Дарэчы, з верасня 1999 года Вольга Аляксандраўна з'яўляецца укладальніцай Вілейскай раённай кнігі "Памяць", якая сёлета павінна ўбачыць свет. Завяршаецца па ёй работа на падставе навуковых даследаванняў, праведзеных па ініцыятыве музея, дакументаў з дзяржаўных архіваў, шматлікіх публікацый у газетах, часопісах, кнігах, успамінаў удзельнікаў і сведак падзей, што адбываліся ў жыцці Вілейшчыны.

Выключная ўвага ў кнізе надаецца ўвекавечанню памяці тых, хто загінуў у гады Вялікай Айчыннай вайны, хто ў савецкі час трапіў пад палітычныя рэпрэсіі. Знойдуць шырокае адлюстраванне падзеі землякоў на франтах другой сусветнай вайны і ў тыле ворага, пры аднаўленні разбуранай гаспадаркі.

Менавіта над тэмай Айчыннай вайны і палітычных рэпрэсій у асноўным і працуе Вольга Коласава. А навуковы супрацоўнік **Наталля Яфімава** вывучае гісторыю горада.

Трэба быць апантаным, каб так любіць сваю справу. Хаця лёс звёў з музеем Вольга Аляксандраўна звязала выпадкова. Яна расказвае:

– У 1979 годзе я закончыла геаграфічны факультэт Беларускага дзяржаўнага універсітэта. Дыпломную абараняла па краязнаўстве і турызме. Тэма нібы і звязаная з музеем, але далёкая ад яго асноўных функцый. Паколькі майго мужа Міхаіла (ён політэхнічны інстытут у Мінску закончыў) накіравалі ўдзельнічаць у завяршэнні будаўніцтва Вілейска–Мінскай воднай сістэмы, то і я паехала за ім. Работы па спецыяльнасці не было, і давялося ўладкоўвацца ў раённую бібліятэку. Тут я больш сур'ёзна зацікавілася гісторыка–краязнаўчай работай. Тым больш што Вілейшчына блізкая мне – я ж нарадзілася і вырасла ў вёсцы Малькевічы. А калі 30 ліпеня 1982 года выйшла пастанова ЦК КПБ "Аб заснаванні Вілейскага гісторыка–краязнаўчага музея", я задумалася аб пераходзе на новае месца работы. І калі дваццаць гадоў таму Хрысціна Шымакоўская была назначаная дырэктарам музея, я, нядоўга думаючы, смела адчыніла кабінет сакратара гаркома партыі Івана Харкевіча і кажу: "Хачу працаваць у музеі". Іван Паўлавіч маю прапанову падтрымаў.

З таго часу Вольга Коласава і працуе плячо ў плячо з Наталляй Яфімавай.

За дваццаць гадоў з дапамогай грамадскасці сабрана ўжо больш за 20 тысяч экспанатаў асноўнага фонду, пачынаючы ад каменнай сякеры і заканчваючы вырабамі сённяшніх народных умельцаў. Вольга Аляксандраўна, апроч вывучэння асноўнай тэмы, цікавіцца і сучасным ткацтвам.

Не кожны раённы музей можа пахваліцца фотаздымкамі стогадовай даўніны. А ў Вілейскім музеі яны ёсць – гэта работы вілейскага фотамастака Беркі Бермана.

На жаль, расказвае Коласава, шмат экспанатаў, якія б маглі ўзбагаціць музей, беззваротна страчаныя: або па няведанні іх уладальнікаў (колькі рэчаў проста спалена!), або з–за карыслівых дзеянняў асобных прайдзісветаў. Некалі, у сярэдзіне 60-х гадоў мінулага стагоддзя, з Мінска прыехаў такі дзеяч, які пад выглядам аказання паслуг у стварэнні музея сабраў каштоўныя рэчы і амаль з усімі знік з Вілейкі. А гэта былі і розныя скульптуры, у асноўным рэлігійнага значэння, зброя часоў І сусветнай вайны, і рэдкія кнігі па гісторыі Беларусі, і многае іншае. І толькі праз гадоў васемнаццаць задума аб стварэнні ў Вілейцы гісторыка–краязнаўчага музея, якая з'явілася яшчэ ў 1939 годзе, стала ажыццяўляцца. І пакуль тут будуць працаваць такія энтузіясты, як Вольга Коласава, жыць і расці музею.

P.S. На палях дадам, што музей патрабуе капітальнага рамонту, а грошай няма. Яны ў асноўным толькі і адпускаюцца на зарплату яго работнікам.

Барыс МАНЦЭВІЧ.

■ НАВІНЫ З ТАВАРЫСТВА БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ

100 гадоў Грамадзе

Споўнілася 100 гадоў Грамадзе, першай беларускай партыі.

Ля вытокаў стварэння Грамады стаялі вядомыя дзеячы гісторыі і культуры Беларусі: Вацлаў Ластоўскі, Іван і Антон Луцкевічы, Алаіза Пашкевіч, Алесь Бурбіс ды іншыя. У сваёй першай праграме (1903 год) Грамада выказалася за стварэнне незалежнай Беларускай дэмакратычнай рэспублікі.

Прынагодна юбілею ГА «Фонд імя братоў Луцкевічаў» разам з ГА «Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны» выпусцілі кішэнны каляндарык на 2003 год, у якім выкарыстана карціна Аляксея Марачкіна «Іван Луцкевіч».

І. ЛЯКСЕЕВА

Юбілей Гарэцкага

Таварыства беларускай мовы адзначыла 110-годдзе празаіка, драматурга, літаратуразнаўца, перакладчыка, лексікографа і фальклярыста Максіма Гарэцкага выпускам кішэннага каляндарыка на 2003 год.

Выява Максіма Гарэцкага змешчана на фоне Базыліянскіх муроў, дзе месцілася Віленская беларуская гімназія, у якой ён працаваў выкладчыкам.

Каляндарык выдадзены на ахвяраванні сяброў Таварыства. Яго можна пабачыць у сядзібе ТБМ, што на вуліцы Румянцава, 13.

І. ЛЯКСЕЕВА.

■ МІНУЛАЕ І СУЧАСНАСЦЬ

Старажытны бакал

МАЛАДЗЕЧНА. Бакал, які захаваўся яшчэ з XIX стагоддзя, знайшлі гаспадары ў сваім гародзе. Адбылося гэта падчас перакопкі зямлі ў прыватным сектары на вуліцы Велікасельскай. Ніна Гараніна прынесла яго ў Мінскі абласны краязнаўчы музей.

Бакал гэты быў пабіты. Але захаваў сваю празрыстасць і чысціню шкла. Так як і выразнасць граняў. На ім добра відаць вінаградныя лісты, распісаныя золатам. Ён упрыгожаны медальёнам з гербам. Гэта ўказвае на тое, што бакал належыць нейкаму сямейству, роду. І, безумоўна, на яго каштоўнасць і дарагоўлю. Не кожнае ж сямейства магло дазволіць сабе мець уласны герб.

Па словах супрацоўнікаў музея, магчыма, бакал належыць Налібоцкай мануфактуры перыяду яе занядпаду (1860-ыя гады). Бакал з тоўстымі сценкамі спалучае ў сабе тры тэхнікі – граненне, шліфоўку і гравіроўку. Герб, што на ім, мае назву "Шрэнява". І ўзнік у XI стагоддзі ў сувязі з перамогай караля Баляслава Храбрага на рацэ Шрэнява. Яго ўладальнікамі былі 59 шляхецкіх родаў Рэчы Паспалітай (Балінскія, Александровічы, Бельскія, Красоўскія...).

У канцы XIX стагоддзя на тэрыторыі Беларусі былі 32 буйныя прадпрыемствы па вырабе шкла. Сярод іх і шклозавод "Барысаў".

Галоўны захавальнік фондаў Мінскага абласнога краязнаўчага музея Наталля Палтавец трымае ў руках копію старажытнага бакала. Побач ляжыць сапраўдны, які нядаўна знайшлі ў гародзе. Фота Ірыны РАБУШКІ.

Туды і звярнуліся, толькі ўжо на сучасны Барысаўскі шклозавод, супрацоўнікі музея, каб зрабіць копію гэтага бакала. Лепшыя майстры выконвалі работу ўручную. Але так і не змаглі паўтарыць старажытную знаходку. Нават не дасягнулі той празрыстасці шкла. А медальён і ўвогуле не атрымаўся.

Ірына РАБУШКА.

Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны ў рамках месячніка «Любім і кахаем па-беларуску» абвяшчае конкурс на найлепшы апавед

«Як мы пазнаёміліся»

Маладыя людзі ва ўзросце да 25 гадоў прысылаюць апавед памерам 1 друкаваны ліст А4 пра тое, як яны пазнаёміліся. Мова знаёмства - беларуская. Дата знаёмства - да 17 лютага.

Можна дасылаць успаміны нават 15-гадовай даўнасці.

Пераможцы атрымліваюць прызы – кнігі, каляндарыкі. Супер-прыз – адпачынак пары маладых людзей на адным з курортаў Беларусі.

Аповед дасылаць да 15 сакавіка на адрас ГА «Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны»: 220005, г.Мінск, вул.Румянцава, 13. Тэл./факс 284-85-11.

■ СУСТРЭЧЫ

Песня ў «Пілігрыме»

МАЛАДЗЕЧНА. Сапраўднае свята аматарам аўтарскай песні зрабіла трыо "Фіеста", якая выступіла ў турысцкім клубе "Пілігрым".

Аб чым бы ні пела "Фіеста" – гэта заўсёды задушэўна, шчыра і добра. Сёлета трыо адзначыць свой 10-гадовы юбілей. Словы віншаванняў яшчэ наперадзе, а ў той вечар артысты атрымалі пажаданне творчых поспехаў.

Наталля ШЫНКЕВІЧ.

■ СВЯТА

Першы ранішнік у новым дзіцячым садзе ў Чысці

МАЛАДЗЕЧНА. У сераду і чацвер прайшлі першыя ранішнікі ў новым дзіцячым садзе-яслях, што ў Чысці.

Сад адкрылі ў апошнія дні мінулага года. Па сваёй матэрыяльнай базе ён лепшы ў вобласці. За гэтыя 2 месяцы ўстанова поўнасцю ўкамплектавана – 118 дзетак і 34 выхавальнікі.

У аўторак у музычнай зале праходзіла рэпетыцыя ранішніка, у якім будуць удзельнічаць усе выхаванцы сада. У праграме – танцы, песні, частушкі на рускай і беларускай мовах. Падрыхтоўкай займаецца мастацкі кіраўнік сада **Галіна Акульская**.

Да пераходу сюды 19 год працавала ў Маладзечанскім садзе №24.

Цяпер Галіне Уладзіміраўне лягчэй дабірацца да работы, яна жыве ў суседняй вёсцы Краснае. Скончыла музычную школу ў Радашкавічах, а пасля музычнае вучылішча. Грае на піяніна і акардэоне. Па яе слядах пайшла старэйшая дачка Марына, якая выкладае ў Мінскім індустрыяльна-педагагічным каледжы.

Малодшая Аляксандра вучыцца ў школе. Абедзве скончылі музычную школу. Падарункі да 8 Сакавіка дочкам яшчэ не падрыхтавала. Сама ў падарунак хоча атрымаць кветкі і касметыку.

На пытанне «Чаго не хапае ў самым ўладкаваным садзе вобласці?» Галіна Акульская адказала:

– Малавата метадычнай літаратуры. Але гэта нажывецца – сад і калектыў яшчэ малады. Добра было б, каб наладзілі піяніна. На ранішніку прыйдзецца іграць на разладжаным інструменце.

Галіна Акульская ўпэўненая, што бацькі, якіх запрасілі на ранішнік, прыемна здзівяцца, калі ўбачаць сваіх дзяцей, якія прадэманструюць свае таленты. Выхавальніца хацела б убачыць на тварах бацькоў усмешкі, а лепшай падзякай ад бацькоў – пачуць у свой адрас "Дзякуй!"

Юрый КАРПІЦКІ.

Мастацкі кіраўнік Чысцінскага дзіцячага сада-ясляў №2 Галіна Акульская. Фота Юрыя КАРПІЦКАГА.

■ ВЫСТАЎКІ

Творчы дух зямлі

МАЛАДЗЕЧНА. 28 лютага ў Мінскім абласным краязнаўчым музеі адбылося ўрачыстае адкрыццё выстаўкі "Творчы дух зямлі".

Яна прысвечаная 45-годдзю з дня стварэння Маладзечанскага музычнага вучылішча імя Агінскага. У экспазіцыі прадстаўленыя работы навучэнцаў аддзялення дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва. На адкрыцці выступіў дырэктар вучылішча **Рыгор Сарока**. Ён запрасіў прысутных на святкаванне круглай даты вучылішча, якое плануецца правесці ў канцы кастрычніка. Туды запросяць знакамітых выпускнікоў.

Вольга ПІЛІПЕНКА.

■ КРЫМІНАЛ

Жыццё за кратамі

МАЛАДЗЕЧНА. 5 гадоў начальнік ізалятара часовага ўтрымання Маладзечанскага ГРАУС Васіль Сіняўскі назірае жыццё за кратамі. Ізалятар па выніках аператыўна-службовай дзейнасці лічыцца лепшым з 24 у вобласці.

Ён разлічаны на 72 чалавекі. Арыштаваных прывозяць і з Вілейшчыны, Валожыншчыны, Мядзельшчыны. Бывае, што месцаў не хапае. Камера – нешта сярэдняе паміж парылкай ў лазні і падвальным памяшканнем. Драўляныя "голыя" нары. Цьмянае святло. Камера, здаецца, напоўнена парай. Але ў большай ступені – холадам. Сядзяць там па 2-6 чалавек.

У ізалятар трапляюць следча-арыштаваныя і адміністрацыйна асуджаныя. Апошніх выкарыстоўваюць на ўборцы тэрыторыі горада. Першыя проста сядзяць і чакаюць развіцця падзей, яны знаходзяцца пад следствам.

У 6 гадзін раніцы ў ізалятары пад'ём. І адпаведна – ранішняя праверка. Яна доўжыцца 2 гадзіны. У ёй удзельнічае фельчар. Дарэчы, маладзечанскі ізалятар — адзіны ў вобласці, дзе ёсць свой фельчар. Ён правярае стан здароўя арыштантаў. Па неабходнасці дае лекі, вымярае ціск. На кожны праверцы каму-небудзь патрабуецца дапамога. Нават у паліклініку возяць. У асобным адсеку машыны, у наручніках і ў суправаджэнні міліцыянераў. Маўляў, і арыштаваныя – людзі, ім таксама бывае балюча. Напрыклад, здараюцца прыпадкі, падчас якіх чалавек можа моцна прыкусіць язык і нават памерці. Супрацоўнікі ізалятара ведаюць, што рабіць у такім выпадку. Яны неадкладна заходзяць у камеру да чалавека і трымаюць яму галаву і ногі. А язык дастаюць лыжкай. Тым, у каго белая гарачка, выклікаюць псіхіятрычную брыгаду. Раз на месяц трапляюць у ізалятар наркаманы. Летась быў ВІЧ-інфіцыраваны маладзечанец. Каб не адбылося ў камеры непрадбачаных выпадкаў, за "падапечнымі" назіраюць праз спецыяльнае вочка, што ў дзвярах. Зазіраюць у яго не радзей, чым праз 15 хвілін.

Міліцыянер унутранага паста ізалятара часовага ўтрымання Маладзечанскага ГРАУС Генадзь Сыч кожныя 15 хвілін назірае праз вочка за арыштаванымі ў камеры.

Фота Ірыны РАБУШКІ.

Пасля ранішняй праверкі – сняданак. Потым выхады на месцы злачынстваў. І допыты. Яны праводзяцца прама ў ізалятары ў следчым кабінеце. Мэблі там мала. Усё моцна прыкручана. Нават тэлефон.

У гадзіну дня – абед, у 8 вечара – вячэра. Яду разносяць па камерах. Усё па раскладу, па камандзе, пад наглядам круглыя суткі.

У "вольны" час дэтэктывы, газеты чытаюць, фотаздымкі разглядаюць, што родныя перадалі. Правам перапіскі яны пазбаўленыя. Радыё ўключаюць на час навінаў. Але бамжам такое жыццё даспадобы, самі сюды просяцца.

Сярэдні ўзрост арыштантаў – 30 гадоў. 2% ад усёй колькасці – жанчыны. З вышэйшай адукацыяй сюды трапляюць рэдка. У асноўным з сярэдняй ці сярэдняй спецыяльнай. Злачынствы ў іх розныя. Часцей, гэта махлярства, крадзеж прадуктаў харчавання, рэчаў. Начальнік ізалятара шкадуе малалетніх злачынцаў. Уявіце, хлопцу 15 гадоў, а ў яго дзве судзімасці. Гаворыць: "Не пайду больш сюды". І зноў трапляе ў ізалятар. Да такога жыцця падлетак яшчэ псіхалагічна не падрыхтаваны. Арыштаваныя нават на іншай мове размаўляюць. Напрыклад, "кінуць маляву" — перадаць запіску на волю, "баландзёр" – чалавек, які разносіць ежу, "намазалі зялёнкай лоб" – прыгаварылі да смяротнага пакарання.

Цяжка выхоўваемых падлеткаў водзяць сюды на экскурсіі. Адным становіцца страшна. Іншыя кажуць: "А я ўжо тут быў. Вунь, на тых нарах ляжаў". Гавораць гэтыя словы з розным пачуццём: хто з абыякавасцю, хто з усмешкай, хто з гонарам.

Арыштаваныя знаходзяцца ў ізалятары прыкладна тыдзень. Потым іх гоняць па этапу. Спачатку ў Жодзінскі следчы ізалятар №8. А потым...

Ірына РАБУШКА.

Курсы валют НБ РБ

	27.02 руб.	6.03 руб.
Долар ЗША	1969,00	1978,00
Еўра	2121,70	2169,47
Злоты	507,25	503,10
Літ	614,67	628,29
Расійскі рубель	62,30	62,61

«Вулічныя» курсы ў Маладзечне

Долар	1940/1965	1970/1990

Маладзечна

Цэны на рынку

Прадукты	Цана (руб.) 26.02	5.03
Кілбаса с/вялен., 1 кг	10900	11700
Сасіскі, 1 кг	3750	3750
Селядзец, 1 кг	2800	2800
Рыс, 1 кг	720	780
Грэчка, 1 кг	1100	1350
Цукар, 1 кг	1045	1045
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1250	1100
Алей, 1 л	1600	1700
Маянэз, 200 г	450	400
Кава «Пеле, 100 г	2000	2000
Шпроты, бляшанка 160 г.	700	750
Соус там.«Мінскі», 0,5 л	630	630
Цыбуля рэпчатая, 1 кг	860	850
Капуста, 1 кг	720	750
Морква, 1 кг	900	800
Лімоны, 1 кг	2500	2350
Апельсіны, 1 кг	1650	1750

Сялянскія прадукты

Малако, 1,5 л	700	650
Смятана, 1 л	2000	1800
Масла, 1 кг	3500	4000
Тварог, 1 кг	2000	2000
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1600	1600
Бульба, 1 вядро	3800	3800
Яблыкі, 1 кг	1200	1200

■ ВЫТВОРЧАСЦЬ

Конкурс па ахове працы

МАЛАДЗЕЧНА. Гарвыканком падвёў вынікі конкурсу сярод гарадскіх прадпрыемстваў па ахове працы.

Сярод прамысловых прадпрыемстваў лепшымі прызнаныя працоўны калектыў камбіната хлебапрадуктаў, "Энвы", і фабрыкі мастацкіх вырабаў. Сярод прадпрыемстваў бытавога абслугоўвання ў конкурсе перамаглі "Маладзечнабыт" і "Сняжынка". Сярод будаўнічых арганізацый сёлета прызавыя месцы не прысуджаліся, бо, як заўважыў першы намеснік старшыні гарвыканкома **Яфім Ідэльчык**, летась у кожнай заўважаліся парушэнні правілаў аховы працы, якія не дазволілі адзначыць якоесьці прадпрыемства. Усе лаўрэаты атрымалі дыпломы.

З адмоўнага боку галоўны дзяржаўны інспектар Маладзечанскай міжраённай дзяржаўнай інспекцыі працы **Андрэй Квяткоўскі** адзначыў СП "Скарпіён". Старшыня гарвыканкома **Мікалай Чурсін** на апошнім паседжанні гарвыканкома параіў інспекцыі працы дапамагчы прадпрыемству ўхіліць недахопы. Андрэй Квяткоўскі адзначыў, што апошнім часам кіраўніцтва арганізацыі вырашыла 70% пытанняў.

За мінулы год на гарадскіх прадпрыемствах зарэгістраваны 31 няшчасны выпадак на вытворчасці, што на 8 менш, чым пазалетась. 7 выпадкаў былі з цяжкім зыходам. Асноўныя прычыны такіх выпадкаў – невыкананне кіраўнікамі і спецыялістамі абавязкаў па ахове працы і парушэнне патрабаванняў інструкцый па ахове працы самімі пацярпелымі. Гібелі людзей на вытворчасці не зарэгістравана.

Аддзел інфармацыі "РГ".

■ ДАІ ІНФАРМУЕ

Асцярожней на дарогах

МАЛАДЗЕЧНА. За 2 месяцы гэтага года на тэрыторыі горада і раёна адбылося 6 ДТЗ, дзе 1 чалавек загінуў і 7 паранена.

Палова здарэнняў адбылася з удзелам пешаходаў, трэць – па іх віне. Сёлета ў вобласці самае страшнае здарэнне адбылося ў Слуцку. Вадзіцель "Аўдзі", каб пазбегнуць наезду на пешахода, які ішоў па праезнай частцы, прыняў экстраннае тармажэнне і пачаў яго аб'язджаць. "Аўдзі" вынесла на сустрэчную паласу, дзе машына сутыкнулася з рэйсавым пасажырскім аўтобусам, дзе знаходзілася 43 пасажыры. У выніку загінуў вадзіцель "Аўдзі" і пешаход, які быў віноўнікам здарэння. Пасажыр "Аўдзі" атрымаў цяжкую траўму.

Па статыстыцы, амаль палова ўсіх дарожна-транспартных аварый адбываецца па віне вадзіцеляў, якія маюць стаж да 5 гадоў. Яны часцей за іншых трапляюць у аварыі з-за недастатковых навыкаў у кіраванні транспартам, няўважлівасці і няўмення прадугледзець далейшае развіццё падзей пры ўзнікненні небяспечных абставін на дарозе.

Уладзімір ЛУКАШЫК.

■ КРЫМІНАЛ, ЗДАРЭННІ, ХРОНІКА

20 бутэлек гарэлкі

МАЛАДЗЕЧНА. Невядомы злодзей выкраў 20 бутэлек гарэлкі і 2 банкі тушонкі.

Усё гэта знаходзілася ў падвале аднаго з дамоў па вуліцы Віленскай.

Аўтобус у вышуку

МАЛАДЗЕЧНА. Супрацоўнікі міжрэгіянальнага экзаменацыйнага аддзялення выявілі мікрааўтобус, які знаходзіцца ў вышуку Мозырскага ГРАУС.

Адбылося гэта, калі машыну ставілі на ўлік. Праводзіцца праверка.

Забіў зяця

МАЛАДЗЕЧНА. 26 лютага цесць забіў зяця.

У хаце ўзнікла сварка. Раззлаваны цесць кінуўся на зяця з нажом. Забойца затрыманы. Узбуджана крымінальная справа.

Змерз...

МАЛАДЗЕЧНА. У апошні дзень зімы ў машыне "хуткай дапамогі" памёр мужчына 35-40 гадоў.

Яго везлі з вёскі Асанава ў цэнтральную гарадскую бальніцу. Вынік ускрыцця паказаў пераахаладжванне. Асоба мужчыны ўстанаўліваецца.

Пабіла вучня

МАЛАДЗЕЧНА. У панядзелак тэхработніца пабіла 15-гадовага вучня.

Гэта адбылося каля 6 гадзін вечара ў СШ №7. Праводзіцца праверка.

Збывалі таблеткі

МАЛАДЗЕЧНА. 26 лютага група па барацьбе з незаконным абаротам наркотыкаў выявіла, што ў аптэчным кіёску прадавалі таблеткі псіхатропнага тыпу.

Было іх дзве ўпакоўкі. Кіёск месціцца ў дзіцячай стаматалагічнай паліклініцы. Праводзіцца праверка.

Тры разы па галаве

МАЛАДЗЕЧНА. 1 сакавіка гараджанін ударыў свайго знаёмага 3 разы сякерай па галаве.

Здарэнне адбылося на глебе непрыязных адносін. Узбуджана крымінальная справа.

Укралі, але знайшлі

МАЛАДЗЕЧНА. У панядзелак невядомы выкраў машыну, якая стаяла на тэрыторыі станцыі "хуткай дапамогі".

У той жа дзень яе знайшлі ў раёне вуліцы Ф.Скарыны,55.

Адабралі 10 тысяч

МАЛАДЗЕЧНА. 3 сакавіка каля гадзіны дня трое непаўналетніх адабралі 10 тысяч рублёў.

Яны накінуліся на непаўналетняга, адабралі грошы, а потым пабілі яго. Нарад аддзела "Ахова" затрымаў рабаўнікоў.

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

Забойства ў вёсцы

МЯДЗЕЛ. 26 лютага ў вёсцы Нагаўкі знайшлі труп жанчыны. Аказалася, што яе забіў муж. Як часта бывае, адбылося гэта пасля сумеснага распіцця спіртнога, чым у сям'і, кажуць, грашылі.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Прастрэлілі кола

МЯДЗЕЛ. Вечарам у нядзелю супрацоўнікам ДАІ давялося страляць, каб спыніць аўтамашыну.

Аўтамабіль "Пежо" ўяўляў небяспеку дарожнаму руху, нават наезд амаль не здзейсніў. На патрабаванні "даішнікаў" не спыніўся. Мусілі праследаваць. Ля вёскі Шваквіты іншамарцы прастрэлілі кола.

Вадзіцель і пасажыры — усе былі п'яныя. Кіраваў машынай жыхар Пастаў, быў сярод пасажыраў і літовец.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Дзве гімназіі на тры школы

ВІЛЕЙКА. 12 снежня 2002 года райвыканкам прыняў рашэнне, якое прадугледжвае рэарганізацыю самай вялікай ў горадзе СШ № 4 у гімназію з інтэрнатам для вясковых дзяцей.

Ідэю стварыць на базе школы ўстанову новага тыпу выношваў яшчэ У.М. Бадзееў, былы яе дырэктар, які зараз кіруе раённым аддзелам адукацыі. Дадатковы імпульс рэалізацыі гэтай ідэі надаў міністр адукацыі Пётр Брыгадзін, які выказаўся за неабходнасць існавання не менш за дзве навучальныя установы новага тыпу ў кожным раёне. Цяпер у Вілейцы, насельніцтва якой складае каля 30 тысяч чалавек, працуе адна гімназія, чатыры сярэднія і адна пачатковая школа. Крокі адміністрацыі СШ № 4 па рэалізацыі рашэння райвыканкома сустрэлі неадназначную рэакцыю вучняў, бацькоў і настаўнікаў.

На парозе перамен. Вучні сярэдняй школы №4 Вілейкі на перапынку.

Фота Віталя ПАЎЛОЎСКАГА.

Адміністрацыя і настаўнікі

На думку дырэктара СШ №4 **Васілія Кісяля**, навучальная ўстанова новага тыпу з'яўляецца подыхам часу. Магчыма, для Вілейкі дзве гімназіі зашмат. Але трэба выконваць рашэнне вышэйстаячых органаў. У цэлым, школа ў выніку рэарганізацыі не страціць, а набудзе новыя якасці.

Найлепшым шляхам пераходу з'яўляецца эвалюцыйны, калі ў 4 і 10 гімназічныя класы дзеці будуць прымацца па выніках экзаменаў. Гэты шлях будзе менш псіхалагічна цяжкі і для бацькоў, і для дзяцей. Пры гэткім падыходзе сённяшнія 3-класнікі і 9-класнікі 1 верасня гэтага года ўжо стануць гімназістамі.

У школе працуе 122 настаўнікі. Іх колькасць будзе скарачацца, але Васілій Аляксандравіч мяркуе, што рэарганізацыя закране калектыў нязначна. Самым галоўным крытэрыем для адміністрацыі школы з'яўляецца прафесійны склад настаўнікаў і іх адносіны да працы. Па сваім прафесійным узроўні настаўнікі школы гатовыя працаваць у гімназічных класах.

Найбольш складаным для настаўнікаў Васілій Кісель лічыць псіхалагічны пераход. Настаўнікі адчуваюць адказнасць.

Перавод школы ў ранг гімназіі павялічыць працоўную нагрузку за кошт 7 гадзін класнага кіраўніцтва замест трох з паловай у звычайнай школе, дадасць новыя штатныя адзінкі, дасць 20–працэнтную даплату настаўнікам, якія працуюць у гімназічных класах. Але ж і працаваць тут цяжэй.

Працэс пераводу школы ў гімназію зойме пяць гадоў.

Найбольшыя складанасці рэарганізацыі звязаны са стварэннем інтэрната для дзяцей з раёна, якія, магчыма, размесцяць у дзіцячым садзе.

Дзеці і бацькі

Перамены моцна крануць дзяцей, дзеля якіх і павінна рабіцца рэарганізацыя. У большасці яны сустрэлі яе адмоўна. Пратэст выклікае непазбежнае скарачэнне колькасці вучняў, псіхалагічныя праблемы пры змене калектываў. Цяпер у школе 61 класа-камплект, вучыцца 1306 дзяцей. Застанецца ж 55 – 56 класаў. Адміністрацыя ўжо прапанавала бацькам 150 дзяцей перавесці іх у школы сваіх мікрараёнаў. У гімназію не патрапяць вучні, якія па выніках года будуць мець адзнакі 1 – 4 па 10-бальнай сістэме. Тут можна чакаць складанасцяў між гарадскімі школьнікамі і вучнямі з вёскі, якія заменяць выбыўшых.

Хвалюе бацькоў і дзяцей павелічэнне вучэбнай нагрузкі.

Як адрэагавалі бацькі на новую ідэю?

Новыя ідэі заўсёды ўспрымаюцца неадназначна. Школа і так мае добры статус, вучні атрымліваюць добрыя веды, добра паступаюць і вучацца ў ВНУ. Сюды імкнуцца вучні з розных раёнаў горада. Магчымасці для паглыбленага вывучэння прадметаў павялічваюцца. Але працэс складаны.

Якія асноўныя аргументы выказваюць бацькі?

Павелічэнне нагрузкі адаб'ецца на здароўі вучняў. Наколькі падрыхтаваныя настаўнікі? У гімназічных класах будуць працаваць настаўнікі з вышэйшай і першай катэгорыямі. Вучні ў базавых класах могуць атрымаць адмоўны ўплыў на псіхіку. Але яны тады будуць роўнымі сярод роўных. Слабейшы вучань у моцным класе адчувае псіхалагічны дыскамфорт. У класе склаліся сяброўскія адносіны, а тут прыйдзецца ўлівацца ў новы калектыў. Гэта таксама ўплывае на псіха-фізічныя асаблівасці. Але праз год-другі вучням прыйдзецца ісці ў самастойнае жыццё, у зусім іншыя калектывы. Чым раней чалавек падрыхтуецца і пройдзе адаптацыі, тым будзе лепш.

Дырэктар Вілейскай гімназіі Барыс Кантаровіч

- Як Вы ставіцеся да ідэі стварэння яшчэ адной гімназіі ў горадзе?

- Гімназія павінна адрозніваецца ад агульнаадукацыйнай школы наяўнасцю надпрадметных задач. Не магу сказаць, ці падтрымліваю я ідэю, таму што не ведаю мэтаў, місіі і філасофіі ствараемай гімназіі. Але я заўсёды быў і буду прыхільнікам разгляду і падтрымкі новых ініцыятыў. Па стартавых паказчыках, сярод якіх паступленні выпускнікоў у ВНУ, удзел у алімпіядах, матэрыяльна-тэхнічная база, кадравы склад, узровень даследніцкай дзейнасці, СШ № 4 мае добрыя падставы для пераўтварэння ў гімназію.

- Вас хвалюе канкурэнцыя?

- Калі хочаш развівацца, ствары сабе канкурэнта. Таму канкурэнцыі мы не баімся. Наадварот, мы любім чэсную і адкрытую канкурэнцыю і ў гэтым плане не маем хваляванняў. Адзінае, што мы хочам канкурэнцыі прафесіянальнай, а не канкурэнцыі інтрыг, лабіравання інтарэсаў, прыхаванай падтрымкі. Разам з тым заначу, што адукацыйная сістэма павінна будавацца якраз не на прынцыпах канкурэнцыі, а на прынцыпах дапаўняльнасці. Канкурэнцыя школ з аднолькавымі задачамі і аднолькавымі паказчыкамі не стымулюе развіццё школ, а сведчыць аб патрыярхальным укладзе.

- Як ацэньваеце стварэнне пры планаемай гімназіі інтэрната для адораных вясковых дзяцей?

- Немагчыма вырашыць праблемы адукацыі ў рэгіёне праз адну навучальную ўстанову. Трэба рацыяналізаваць сетку сельскіх школ, узбуйніць іх, а некаторыя (Даўгінава, Ілья, Любань, Людвінова і г.д.) зрабіць апорнымі з дастатковай напаўняльнасцю класаў. Гэта створыць мікрасоцыум, неабходны для сацыяльнага развіцця вучняў, і прафесійнае асяроддзе для самарэалізацыі асобы настаўніка. Штучная міграцыя ў Вілейку вучняў, асабліва 4 – 9 класаў, не з'яўляецца найлепшым варыянтам і выклікае шмат праблем, асабліва выхаваўчага характару. Ужо настаў час планаваць вырашэнне праблемы знешней дыферэнцыяцыі навучання на трэцяй ступені (10 – 11, а потым 11 – 12 класы) праз узгадненне накірункаў работы ўсіх школ , а затым і праз частковае юрыдычнае іх аб'яднанне ў адну ўстанову.

Дырэктар СШ№3 Мікалай Гіро

- Ці мэтазгодна стварэнне яшчэ адной гімназіі ў нашым горадзе?

- Думаю, не трэба ганяцца за сучаснымі словамі. Справа не за шыльдай. Ва ўсіх школах скарачаецца колькасць класа-камплектаў. У нашай школе ў наступным годзе іх стане на тры менш. У астатніх школах тое самае. Ці трэба ў гэткіх умовах яшчэ адна гімназія? Упэўнены, што тысяча гімназістаў там вучыцца не будзе. Пэўна, стварэнне гімназіі пацягне яшчэ і дадатковыя фінансавыя выдаткі. У наш час гэта таксама вялікая праблема.

- Як паўплывае на арганізацыю педагагічнага працэсу ў вашай школе стварэнне гімназіі на базе СШ № 4?

- Думаю, дзеці і ў нашай школе змогуць набываць трывалыя веды. Мы маем добрыя сувязі з ВНУ. За даволі працяглы час майго кіраўніцтва школай вельмі мала нашых вучняў пераходзіла ў існуючую Вілейскую гімназію. Я гэтага не баюся. На наступны навучальны год мы набралі тры падрыхтоўчыя класы замест аднаго, хоць засталіся звычайнай агульнаадукацыйнай школай. Бацькі і дзеці цягнуцца да нас. З іншага боку, няёмка будзе "падбіраць" вучняў, якія не дацягваюць да ўзроўню гімназіі, бо і мы не горшыя. Зараз у школе 889 вучняў, хоць яна разлічана на 700.

- Магчыма, СШ № 4 завялікая для гімназіі?

- СШ № 4 у выйгрышным становішчы дзякуючы значна большай матэрыяльнай базе. Тут ёсць добрыя ўмовы для занятку спортам, ёсць харэаграфічны клас, актавая зала. Важкая перавага – магчымасць стварыць у школе інтэрнат для вучняў з вёскі. Але гэты інтэрнат можна было б выкарыстаць для агульнага пражывання сельскіх дзяцей. Няхай бы яны там жылі, а вучыліся не толькі ў 4-й школе, але і ў іншых, якія выбралі б самі.

Віталь ПАЎЛОЎСКІ.

Кацярына Гарагашава, вучаніца 8 класа СШ № 4:

– Я не супраць таго, каб школа стала гімназіяй, але лічу, што не рацыянальна адпраўляць горшых вучняў у іншыя школы, а даць ім выпрабавальны тэрмін, каб выправіцца ў наступным годзе.

Дзмітрый Бяроза, вучань 8 класа СШ № 4:

– Я супраць гімназіі. Наша школа зараз не падыходзіць пад гімназію. Напрыклад, у нас дзін камп'ютэрны клас са старымі камп'ютэрамі. Як тут можна зрабіць гімназію? І куды ісці тым дзецям, якіх выганяюць?

Вольга Козел, вучаніца 8 класа СШ № 4:

– Я супраць гімназіі, таму што не хачу, каб з нашай школы сыходзілі вучні. Чаму ў нас не павінна быць базавых класаў? Не ведаю, чаму менавіта нашу школу вырашылі ператварыць у гімназію?

Надзея Мініна, вучаніца 8 класа СШ № 4:

– Хачу, каб была гімназія. Тады тут будуць вучыцца тыя, хто на самой справе хоча вучыцца. Настаўнікі будуць тлумачыць матэрыял так, каб вучань разумеў.

Дар'я Герлоўская, вучаніца 8 класа СШ № 4:

– Я супраць гімназіі, таму што шмат вучняў нават з гэтага раёна пойдзе з гэтай школы, а з вёсак дзеці прыедуць на іх месца. У нас роўныя правы. Чаму нас адсюль убіраюць?

Кветкі – падарунак для настрою

МАЛАДЗЕЧНА. Заўтра, напэўна, кожная жанчына атрымае ў падарунак кветкі. Каго адораць жывымі, каго штучнымі, а каго і вазонам...

У любым выпадку яны прадаюцца ў кожным кветкавым павільёне. Іншае пытанне, колькі каштуюць гэтыя духмяныя або не зусім падарункі.

За 11 дзён да свята самымі таннымі аказаліся гваздзікі – 1200 рублёў. Цюльпаны даражэйшыя на 100 рублёў. Па 3 тысячы каштавалі гербера, ружа і галінка хрызантэмы. Удвая больш – галінка лілеі. Самай дарагой была галінка архідэі – 20 тысяч рублёў. Гэтыя кветкі купляюць часцей за ўсё. Кошт на іх узяты, вядома ж, без афармлення. У гэтую сераду цэны на іх павысіліся на 100-500 рублёў. Завезлі мімозу. Галінка айчыннай каштуе 2 тысячы рублёў, французскай або італьянскай на паўтары тысячы даражэй. Да 8-га Сакавіка яшчэ будзе новы завоз. Ці павысяцца цэны на кветкі, залежыць ад закупачнага кошту. А закупляюць іх на аптовых складах, што ў Мінску.

Даглядаць за жывымі кветкамі вельмі складана. Ружы больш за іншых патрабуюць да сябе ўвагі. У павільёнах мяняюць ім ваду не радзей, чым раз у 3 дні. А то і штодня. Самая не патрабавальная – хрызантэма. Лідэраў-кветак, якія часцей купляюць на 8-ае Сакавіка, па словах прадаўцоў-кветачнікаў, няма. На свята разбіраюць усе аднолькава добра: з раніцы і да самага вечара чарга. Амаль усе кветкі ёсць у продажы круглы год, акрамя цюльпанаў. У павільёны іх завезлі напярэдадні 23-га лютага. Але куплялі іх пакуль дрэнна. Тыя кветкі, што не распрадаюць, спісваюць і выкідаюць на сметнік.

Аматарам штучных кветак пашанцавала больш. Догляд за імі мінімальны. Яны ніколі не завянуць. І танней абыдуцца. Хаця і яны могуць каштаваць да 8-мі тысяч рублёў.

Прадаўцы-кветачнікі сказалі, што лепш за ўсё захоўваюцца вазоны. Да таго ж іх больш прыемна атрымаць на свята, чым штучныя. Толькі кошт на вазоны можа ўразіць. Напрыклад, кактус за... 75 тысяч рублёў.

Вось заўтра, з новага завозу, і выберацe, якія кветкі падарыць на 8-ае Сакавіка.

Ірына РАБУШКА.

Маладзечанец Дзмітрый купляе кветкі сваёй жонцы ў адным з гарадскіх кветкавых павільёнаў. Прадавец Таццяна Марзак раіць, якія кветкі лепшыя.

Фота Ірыны РАБУШКІ.

Кветкі суправаджаюць нас усё жыццё. Каб даўжэй захаваць іх зрэзанымі, неабходна памятаць некалькі простых правілаў.

Зразаем правільна

Зразайце кветкі раніцай ці вечарам. Днём зразаюцца толькі ў пахмурнае надвор'е. Рабіце касы зрэз нажом. Чым даўжэйшым ён будзе, тым будзе большая паверхня для ўсмоктвання вады.

Сцябло астраў, нарцысаў, гарошку, гваздзікоў барадатых лепш ламаць.

У стадыі бутона зразаюць ірысы, піёны, цюльпаны. У паўраскрытым стане – гладыёлусы, лілеі, мальвы. Поўнасцю распусціўшыміся зразаюць аксаміткі, гваздзікі, маргарыткі, настуркі, вяргіні, фіялкі, флёксы, цыніі, ільвіны зеў.

Захоўванне

Каб доўга захаваць кветкі свежымі, папярэдне іх пастаўце на некалькі хвілін у ваду. Канцы сцябла абгарніце вільготнай анучкай. Цюльпаны можна поўнасцю пакласці ў плёначны пакет, іншыя кветкі лепш упакаваць у паперу і змясціць на ніжнюю полку халадзільніка.

Вада для кветак

Першы чым паставіць кветкі ў ваду, павырывайце лісце з той часткі сцябла, якая будзе ў вадзе, а ў руж абрэжце калючкі. Абнавіце касы зрэз вострым нажом пад вадой, каб не было паветраных пробак. Жорсткае сцябло (у бэзу, напрыклад) трэба размязць цвёрдым прадметам ці надрэзаць уздоўж. А расліны, якія выдзяляюць млечны сок, патрымайце некалькі секунд у кіпені, а потым пастаўце ў ваду. Вада павінна быць чыстай, пакаёвай тэмпературы. Замарудзіць развіццё гніласных бактэрый, шкодных арганізмаў дапамогуць таблеткі аспірыну ці актываванага вугалю, паваранaя соль ці нашатарны спірт, які ў невялікай колькасці дабаўляецца ў ваду. Рэгулярная змена вады, прамыванне, падразанне сцябла прадоўжыць цвіценне расліны ў вазе. Для падкормкі кветак можна выкарыстаць на 1 л вады 1 сталовую лыжку цукру ці (на кончыку нажа) лімонную кіслату.

Букеты

Ружы нікога не церпяць побач у вазе. Ружа выдзяляе ў ваду ядавітыя рэчывы для іншых раслін. Аднак гваздзікі, ландыш, лілея, гарошак, прымулы, нарцысы таксама паскараюць завяданне кветак.

Не стаўце букеты побач з фруктамі, на тэлевізар і на сонцы.

Калі вашы кветкі падвялі, то можна ажывіць іх дабаўленнем 1 чайнай лыжкі селітры ці 2 чайных лыжак спірту з невялікай колькасцю нашатырнага спірту на 4 літры вады.

На ноч кветкі вымаюць з вазы, шчыльна загортваюць у паперу і кладуць у вядро з вадой, зверху вядро закрываюць паперай. Раніцай кветкі будуць свежымі і прыгожымі.

Вікторыя ЗУБОВІЧ, інжынер садова-паркавага будаўніцтва.

Шукальнікі скарбаў

Ці ведаеце вы такую навуку як індыкацыйная батаніка? Цяпер у геабатанікаў накапілася нямала звестак аб раслінах – шукальніках скарбаў. Індыкацыйная батаніка вывучае расліны, якія чуйна, як барометр, рэагуюць на ўсе змяненні ўмоў знешняга асяроддзя і дапамагаюць людзям раскрыць незлічоныя багацці зямных нетраў.

Геолагі ведаюць, што ёсць расліны, якія дапамагаюць знайсці карысныя выкапні.

У старажытных народных павер'ях гаворыцца аб травах, дрэвах, якія здольныя знаходзіць скарбы. Напрыклад, лічылася, што рабіна, крушына і арэшнік, калі растуць побач, хаваюць каштоўныя камяні, а пераплеценыя карані хвоі, елкі, піхты ўказваюць на залатыя россыпы пад імі.

У апошняе дзесяцігоддзе былі знойдзены навукова абгрунтаваныя сувязі між тымі ці іншымі раслінамі і месцанараджэннямі карысных выкапняў. Так у Аўстраліі і Кітаі пры дапамозе раслін знайшлі залежы медных руд, а ў Амерыцы – серабро, у Заходняй Еўропе – цынкавае месцазнаходжанне.

На глебах са звычайным утрыманнем бору палын, хмызняк, салянка растуць волатамі. Але варта трапіць ім у месцы, дзе канцэнтрацыя бору высокая, як расліны становяцца карлікамі. Зменeная форма пялёсткаў маку ўказвае на залежы свінцу і цынку.

А вось лакрычнік (солодка) – буйная расліна з цёмнай зелянінай і чырвона-фіялетавымі кветкамі – не толькі падкажа, дзе адшукаць ваду, але і вызначыць, якая яна: прэсная ці салёная. Калі прэсная – лакрычнік цвіце буйна, калі салёная – слаба, а на лісцях з'яўляецца белаваты налёт.

Вікторыя ЗУБОВІЧ, інжынер садова-паркавага будаўніцтва.

«Я вам паслаў букет»...

Так прыемна любавацца кветкамі ў полі, лесе, садзе. Аб вялікай назіральнасці, увазе, аб трапятких адносінах да кветак гавораць назвы, дадзеныя ім народам.

Гэта званочкі, дзьмухаўцы, незабудкі, анюціны вочкі, васількі і інш. Чароўнасць кветак – у іх прыгажосці. Кветкі – лепшыя пасрэднікі ў зносінах паміж людзьмі. Пры складанні букетаў праяўляецца ўменне чалавека бачыць і ствараць цудоўнае. Кожная кветачка, нават самая сціплая, валодае незвычайнай прыгажосцю, якую трэба навучыцца бачыць. Знешні выгляд букета залежыць ад мэты, для якой ён збіраецца.

Перш чым дарыць кветкі, неабходна ведаць, ці адпавядаюць яны вызначанаму выпадку. Людзі часта звярталіся да іх пяшчотнай, сакрэтнай, рамантычнай мовы.

Напрыклад, чырвоная кветка, падораная дзяўчыне, — гэта першае нясмелае прызнанне ў каханні. Незабудка – сімвал вернасці. Жоўта-зялёныя люцікі ў руцэ дзяўчыны гавораць пра тое, што яна пакахала іншага хлопца. Пры зборы букета нядрэнна ведаць, як той ці іншы колер уздзейнічае на настрой, эмоцыі і што ён сімвалізуе.

Лічыцца агульнапрынятай наступная сімволіка колераў: **чырвоны колер** – самы актыўны, ён падпарадкоўвае сабе ўсе астатнія. Азначае жыццё, каханне, свабоду, агонь, моцнае пачуццё, урачыстасць; **жоўты** – цеплыню, радасць, жыццё, святло, шчасце, багацце; **зеленавата-жоўты** (яркі) – ядавіты, азначае нянавісць, ненадзейнасць, зайздрасць; **аранжавы** – радасць, цеплыню, сілу, свята; **фіялетавы** (цёмны) – смутак, а таксама веліч, раскошу, годнасць; **сіні** – холад, спакой, нуду, бязмежнасць; **блакітны** – чысціню, вернасць; **зялёны** – мір, спакой, пасіўнасць; **светла-зялёны** – чысціню, весялосць; **белы** – нейтральны колер, кантрастуе з усімі цёмнымі колерамі, уносіць святло, весялосць. Успрымаецца як нявіннасць, чысціня, а ў некаторых краінах – як жалоба; **чорны** – нейтральны колер, азначае смутак, жалобу ці асаблівую ўрачыстасць.

У сярэдзіня вякі мова кветкаў была прынятая для зносін закаханых.

Гэта мова іх выручала, калі нельга было сустрэцца сам-насам і пагутарыць. Калі рыцар прасіў рукі выбранніцы, ён пасылаў ёй ружы з міртамі. Маргарыткі, перададзеныя ў адказ, азначалі згоду, а вянок з іх прасіў аб адтэрміноўцы, аб неабходнасці падумаць.

У 1830 годзе рускі паэт Д.Азнобішн выдаў у Пецярбурзе кнігу "Селам, ці Мова кветак". Кніга была папулярная сярод моладзі. Маладыя людзі ведалі значэнне кветак і маглі гаварыць на іх мове аб сваіх пачуццях. Напрыклад, азалія – я адзінокая, глог (баярышнік) – я люблю, калі ты спяваеш, гваздзікі турэцкія – няшмат табе роўных, васілёк – будзь сціплым і простым, ландыш – доўга і тайна цябе кахаю, піён – які ты нязграбны, гарошак душысты – я жыву для цябе, рэзеда – твая дабрыня, а не прыгажосць узяла мяне ў палон, астра – ці ўмееш ты кахаць надзейна?

Мова кветак у нашыя дні амаль забытая. Многія сімвалічныя паняцці маюць асацыятыўную аснову, зразумелую ўсім. Напрыклад, кветкі ў бутонах, галінкі з набухшымі пупышкамі сімвалізуюць будучыню. Не зусім распусціўшаяся кветка – цяперашні час, адцвіўшая кветка, галінка з сухімі лісцямі – мінулае.

У наш час выбар кветкаў для падарунка свабодны ад забабонаў.

Звычайна маладой жанчыне дораць ружы, гваздзікі, хрызантэмы. Для дзяўчыны выбіраюць напалову распусціўшыяся кветкі пяшчотных, светлых адценняў. У падарунак бацьку падыдуць буйныя кветкі: гваздзікі, гладыёлусы, ірысы, хрызантэмы, юнакам – ружы. Дзяўчынкам і хлопчыкам лепш дарыць дробныя кветкі: астры, васількі, аксамікі...

У букеце для першакласніка даречы будуць вяргіні, астры. З выпадку паўналецця, заканчэння школы складаюць букеты з некалькіх афарбовак. Для юбілейнага букета сціплыя кветкі не падыдуць. Урачыстую атмасферу ствараць аднатонныя кветкі – чырвоныя, ружовыя, залацістыя. Гэта гваздзікі, гладыёлусы, лілеі, ружы, хрызантэмы.

Вікторыя ЗУБОВІЧ, інжынер садова-паркавага будаўніцтва.

Мінулае Маладзечаншчыны

Ад рэдакцыі. Аўтар публікацыі Франц Світо даўно цікавіцца гісторыяй каталіцкіх святынь на тэрыторыі нашага рэгіёну, у прыватнасці - Маладзечна, а таксама звязанай з імі сістэмай адукацыі. Зразумела - гэтая тэма толькі адна фарба ў шматграннай палітры рэлігійнага жыцця і асветніцтва на нашай зямлі. Але без разумення ролі кожнай з канфесій у гісторыі нашага краю немагчыма ўявіць агульную яго панараму. Аўтар кранае і гісторыю настаўніцкай семінарыі, куды на вучобу прымаліся толькі праваслаўныя. Гэта таксама кантэкст агульнага развіцця адукацыі. Усё ўзаемаўвязана, і адно не выключае іншае.

Пакуль не здабытыя дакладныя навуковыя звесткі з'яўлення ў Маладзечне першай каталіцкай святыні. У даследаваннях па гісторыі абарончага замка ў Маладзечне ёсць успаміны аб тым, што на яго тэрыторыі ў XVII і XVIII стагоддзях існавала мураваная святыня размерам у плане 24х11 метраў, размаляваная фрэскамі. Аднак да якой канфесіі яна адносілася – не ўстаноўлена.

Калі меркаваць, што тым часам у тутэйшай мясцовасці існавалі ўжо рымска-каталіцкія касцёлы: з 1434 года ў Хоўхаве, з 1475 – у Лебедзеве, з 1500 – у Красным Сяле, з 1522 – у Хажове, то гэтая святыня магла быць касцёлам.

Касцёл Святога Юзафа ў Маладзечне. Фота Юрыя КАРПІЦКАГА.

Касцёл Марыі Панны

Новы касцёл у Маладзечне, пабудаваны па фундушы кашталяна трокскага Тадэвуша Агінскага і яго жонкі Ганны з Радзівілаў, быў кансэкраваны 9 верасня 1758 года пад тытулам нараджэння Найсвяцейшай Марыі Панны. Касцёл быў узведзены непадалёк ад замка (цяперашняя вуліца Замкавая). Мяркуецца, што пабудавалі новы драўляны касцёл на старым касцельным пляцы, яго камены падмурак закладвалі на "новым падсляпенні".

Да канца XVIII стагоддзя комплекс кляштара, абнесены каменнай агароджай з брамамі, уключаў драўляны касцёл, двухпавярховы мураваны кляштарны корпус, двух'ярусную драўляную званіцу, два драўляныя флігелі, шпіталь і іншыя гаспадарчыя пабудовы.

Пры кляштары была вялікая бібліятэка (994 тамы), існавала брацтва Езуса Назарэтанскага, дзейнічала парафіяльная школа на фундушы манахаў-трынітарыяў.

У 1823 годзе касцёл цалкам згарэў ад удару маланкі, застаўся толькі падмурак. Аднавіць яго не ўдалося. Пасля былі рэканструяваныя ў стылі класіцызму закрыстыя і хоры (разабралі перакрыцце паміж імі), з заходняга тарца зрабілі ўваход, над ім узвялі трох'ярусную чацверыковую вежу-званіцу, завершаную чатырма пінаклямі і шатром пад маленькай галоўкай з крыжам. Такім чынам быў атрыманы аб'ём каля 14,5х7,5 м, асветлены 8-ю высокімі арачнымі вокнамі, які стаў санктуарыям новага касцёла.

Шляхецкае вучылішча

З Маладзечанскім кляштарам, з князямі Агінскімі цесна звязана змястоўная гісторыя станаўлення і развіцця асветы ў горадзе.

У Бабруйску ў зачыненым іезуіцкім кляштары царскі ўрад з 1807 па 1810 гады абсталёўваў ваенную крэпасць. Узнікла пытанне аб пераводзе ў іншы горад размешчанага ў кляштары павятовага шляхецкага вучылішча. У Віленскім універсітэце былі тры варыянты: Паставы Віленскай губерні, Глуск Мінскай губерні і Свіслач Гродзенскай губерні. Па хадайніцтву Францішка Ксаверы Агінскага, вядомага для свайго часу літаратара і мастака (дзядзькі кампазітара і дыпламата Міхала Клеафаса Агінскага), шляхецкае павятовае пяцікласнае вучылішча 26 жніўня 1811 года было пераведзена ў Маладзечна, якое ён размясціў у сваім замкавым палацы.

Вясной 1814 года Францішак Ксаверы Агінскі памёр. Усё перайшло кампазітару-сенатару Міхалу Агінскаму.

Вясной 1815 года пачаўся рамонт палаца, які ў вайну 1812 года быў пашкоджаны. Вучылішчу кампазітар аддаў палову палаца для размяшчэння ў ім двух класаў. Для астатніх класаў дабыў плошчу ў кляштары. Перадаў вучылішчу бібліятэку і значную колькасць музычных інструментаў.

З-за старасці палаца ў 1816 г.вучылішча цалкам перасялілася ў будынак кляштара. З гэтага часу аж да канца 1831 года тут адначасова размяшчаліся дзве навучальныя ўстановы – парафіяльная школа і павятовае шляхецкае вучылішча.

Акрамя гэтага, з лютага 1812 года ў будынку кляштара знаходзілася паштовая станцыя, падпарадкаваная наглядчыку вучылішча.

У вучылішчы навучаліся дзеці дваран, уніяцкіх святароў, пісарыў, а таксама чэнікаў, даваліся ўрокі і для беднаты. Выкладанне вялося на польскай мове з гімназічным курсам навучання пад куратарствам Віленскага універсітэта. Тут выкладалі прафесары з Варшавы, Пецярбурга. Вучыліся ў гэтай школе Аляксандр Тушынскі – крытык і прафесар галоўнай школы ў Варшаве, Антоні Мухлінскі – прафесар і дэкан Пецярбургскага універсітэта, сярод яго выпускнікоў у 1815 годзе быў і Тамаш Зан – будучы таленавіты матэматык і паэт.

У красавіку 1831 года Маладзечна было занятае царскімі войскамі, а ў ліпені арыштавалі настаўнікаў і частку навучэнцаў. Пратрымаўшы 8 месяцаў пад судом, усіх настаўнікаў звольнілі.

У канцы 1831 года быў закрыты кляштар у Маладзечне, адначасова былі зачыненыя шпіталь і парафіяльная школа, што існавала пры ім. Была зачыненая і паштовая станцыя.

Вучылішча не было зачыненае. Для яго былі перададзеныя ўсе пабудовы кляштара, за выключэннем трох пакояў на першым паверсе, аддадзеных пад плябанію касцёла.

У 1832 годзе быў зачынены Віленскі універсітэт.

У 1834 годзе ў Маладзечанскім павятовым шляхецкім вучылішчы была ўведзеная агульнаруская праграма гімназій.

Па рэвізіі папячыцеля вучэбнай акругі ў 1853 годзе вучылішча было знойдзена "дурным во всех отношениях".

У 1860 годзе вучылішча было ператорана ў 5-класную прагімназію. Гэта таксама нічога не змяніла, толькі дало доступ у яе дзецям праваслаўнага духавенства. Большасць навучэнцаў была каталікамі.

Паўстанне 1863-1864 гадоў таксама захапіла Маладзечанскую прагімназію. Ужо ў 1861 годзе яе навучэнцы "распевали в своем костёле революционные гимны". Па распараджэнні віленскага генерал-губернатара графа М.М.Мураўёва 1 ліпеня 1863 года яна была закрыта, яе будынкі і сядзіба ўзятыя пад казну.

У 1864 годзе касцёл быў зачынены, а яго будынак у 1865 годзе перабудавалі ў царкву.

Настаўніцкая семінарыя

25 чэрвеня 1864 года на базе прагімназіі была заснавана, а 8 лістапада 1864 года (у дзень анёла віленскага генерал-губернатара М.М.Мураўёва) адкрыта першая ў Расіі настаўніцкая семінарыя, якая рыхтавала настаўнікаў пачатковых школ і вучылішчаў. У яе прымаліся юнакі не маладзей 16 гадоў праваслаўнага веравызнання, якія мелі за плячыма пачатковую школу.

У будынку семінарыі была свая царква. Займала яна два паверхі левага крыла. Над царквой ўзвышалася званіца з адным вялікім званом і некалькімі меншымі.

Пры семінарыі мелася бібліятэка, у якой налічвалася 3500 тамоў. Колькасць прачытаных кніг даходзіла да 40 на вучня.

У асобным вялікім драўляным будынку ў 1860 годзе было заснаванае пачатковае народнае вучылішча, якое ў 1865 годзе было далучана да семінарыі ў якасці ўзорнага. У ім выпускнікі апошняга курса праходзілі практыку. У вучылішча прымалі хлопчыкаў і дзяўчынак, якія дасягнулі 10-гадовага ўзросту. Існавалі тры класы, дзе займалася прыблізна 50 чалавек. Некаторыя з вучняў вучылішча пазней станавіліся семінарыстамі.

Тэрмін навучання ў настаўніцкай семінарыі быў спачатку 2, з 1870 года – 3, а з 1907 – 4 гады.

З 1865 года ў семінарыі існаваў свой хор, які лічыўся лепшым на Беларусі. Кіраваў хорам настаўнік рускай мовы магістр духоўнай акадэміі Ю.Ф.Крачкоўскі (у далейшым вядомы этнограф і фальклорыст).

У 1870 годзе пры семінарыі была заснаваная метэаралагічная станцыя для назірання за вільготнасцю, тэмпературай, ападкамі, напрамкамі ветру.

У 1900-1907 гадах у семінарыі быў свой сімфанічны аркестр, які заснаваў настаўнік музыкі Карл Дандо, чэх па нацыянальнасці. Пасля яго смерці аркестр распаўся.

У семінарыі была заснаваная першая казённая медыцынская ўстанова ў горадзе. З 1879 года ў ёй пачаў працаваць фельчар, а ў 1881 годзе ўвялі штатную адзінку доктара. У 1886 годзе адчыненая аптэка і адна палата для хворых.

Семінарысты мелі свой тэатр (1906-1911). Аднак у час пажару ў 1911 годзе маёмасць тэатра згарэла. У 1910 годзе пры семінарыі быў заснаваны педагагічны музей.

У 1915 годзе ў сувязі з набліжэннем фронту семінарыя была эвакуіравана ў Смаленск. У час вайны былі знішчаны яе бібліятэка і музей. У 1923 годзе яна пераехала ў Мсціслаў.

За 50 гадоў існавання семінарыі ў Маладзечне ў ёй займалася 2045 чалавек (сялян – 1896, з сем'яў святароў, чыноўнікаў і вайскоўцаў – 150). Поўны курс навучання закончылі 954 чалавекі.

Паміж дзвюма войнамі

У 1919 годзе будынак касцёла пры былым кляштары вярнулі каталікам. Пасля рэстаўрацыі касцёл асвяцілі пад тытулам Святога Казіміра. Побач з касцёлам на скрыжаванні вуліц Замкавай і Афіцэрскай з'явілася прыдарожная цагляная капліца.

Восенню 1919 года ў Маладзечне быў створаны школьны камітэт на чале з ксяндзом Баляславам Гудэйкам з мэтай адкрыцця сямікласнай рэальнай польскай гімназіі пад назвай "Вызваленне". Дырэктарам быў прызначаны Ян Барніцкі. Размяшчалася гімназія ў чыгуначным будынку. Праіснавала навучальная ўстанова толькі некалькі месяцаў, а ў ліпені 1920 года была зачыненая ў сувязі з адступленнем польскіх войскаў.

Па Рыжскім мірным дагаворы Маладзечаншчына адышла да Польшчы. У ліпені 1922 года Маладзечна пакінула 9-я польская дывізія, якая размяшчалася ў будынку былога кляштара і блізкіх да яго дамах. У гэтых памяшканнях 5 кастрычніка 1922 года адкрылася гімназія. 5 сакавіка 1923 года ёй было нададзена імя Тамаша Зана. Па задуме ініцыятараў, імя Тамаша Зана павінна было звязваць гісторыю адроджанай гімназіі з ранейшай Маладзечанскай шляхецкай павятовай школай.

У 1925 годзе гімназіі быў нададзены статус дзяржаўнай. У 1926 годзе ў гімназіі створаны літаратурна-навуковы гурток, а крыху пазней – гістарычны і краязнаўчы. Адчынілася гімназійная бібліятэка і пазычковая дапаможная каса для набыцця падручнікаў і школьных прыналежнасцяў. У 1928 годзе гімназія набыла правы навучальнай установы поўнага гуманітарнага тыпу. У ёй меліся чатыры гімназічныя класы і два класы ліцэя.

У гімназіі наладжваліся публічныя канцэрты і літаратурныя вечары, ставіліся спектаклі. Усе гэтыя мерапрыемствы ажыўлялі тагачаснае жыццё мястэчка, стваралі маральны і духоўны клімат.

У 1937 годзе ў сценах гімназіі навучалася 200 чалавек і ў ліцэі – 50. У той жа час за вучобу ў гімназіі трэба было плаціць 200 злотых штогодна.

У канцы кастрычніка 1939 года гімназія была ліквідаваная. На яе месцы было адчыненае педагагічнае вучылішча імя Я.Купалы, якое праіснавала да чэрвеня 1941 года.

Сучаснасць

Будынак касцёла Святога Казіміра моцна пацярпеў падчас другой сусветнай вайны. Пасля вайны яго разбурылі, а на яго месцы пабудавалі ліцейны цэх станкабудаўнічага завода. Ад святыні часткова захаваліся толькі сцены бакавых фасадаў. Была знішчана і прыдарожная капліца. Будынак былога кляштара прыстасаваны пад заводскія памяшканні. У 1984 годзе на яго будынку ўстаноўлена мемарыяльная дошка ў гонар былых навучэнцаў настаўніцкай семінарыі.

Пробашч касцёла Святога Казіміра Баляслаў Лазоўскі па разбурэнні святыні працаваў ксяндзом-дэканам пры касцёле Святога Юзафа ў Маладзечне. Калі і гэты касцёл зачынілі і разбурылі ў 1961 годзе, ён да сваёй смерці (1967 год) адпраўляў малітвы ў сваёй цеснай кватэры па вуліцы Афіцэрскай.

Па заяве вернікаў у 2001 годзе Маладзечанскі гарвыканком зарэгістраваў рымска-каталіцкі прыход (парафію) у імя Святога Казіміра, які да пабудовы свайго касцёла размяшчаецца ў касцёле Святога Юзафа.

Падрыхтаваў Франц СВІТО, кандыдат медыцынскіх навук.

Беларуска з Будслава

Прапануем пазнаёміцца з успамінамі Анелі Катковіч — ураджэнкі мястэчка Будслаў, чые маладыя гады прыпалі "на польскі час". Апісвала сваё жыццё Анеля прыблізна ў 1967–1973 гг. Як даводзіць аўтарка, з надзеяй, што можа хто з родных пачытае, пабачыць "як многа слабы чалавек можа перанесьці, як асьцярожна трэба йсьці жыцьцёвым шляхам, як многа трэба працаваць і вучыцца". Мемуары Анелі Катковіч разам з успамінамі яе сястры Вэранікі выдадзены ў Беластоку ў 1999 годзе. Падаём некаторыя ўрыўкі з успамінаў Анелі з захаваннем правапісу арыгінала.

«Прыйшла я на сьвет у 1914 г. у малым мястэчку Будславе, паложаным у даліне, акружанай лесам, палямі й балотам. Знаходзілася яно паміж старой Вілейкай а Глыбокім, на Віленшчыне. Пасярэдзіне Буды, так называлі нашае мястэчка старыя людзі, быў вялікі квадратны рынак, з вуглоў каторага ўва ўсе бакі разыходзіліся вуліцы».

Пасля смерці маці Анеля выехала ў Вільню, вучылася ў Віленскай Беларускай Гімназіі, а на вакацыі прыязджала дадому альбо да сваякоў.

Працягвала адукацыю Анеля Катковіч у Віленскім унівэрсітэце, дзе вывучала класічную філалогію,а потым — гісторыю. Запісалася я ў Беларускі Студэнцкі Саюз. Удзельнічала ў розных імпрэзах, нават рэдагавала дзіцячы часопіс. У 1939 годзе, як распачалася вайна паміж Германіяй і Польшчай, Анеля вярнулася ў Будслаў.

Пасля прыходу немцаў на Анелю Катковіч пачалі ісці даносы, быццам бальшавічка, бо працавала ў беларускай школе. Змушана была з'ехаць у Мінск. Уладкавалася перакладчыцай у гарадскую ўправу. Пасля вайны апынулася ў Берліне. У 1949 годзе яе выклікалі нібыта па службовых справах у Варшаву, дзе арыштавалі. У рэшце рэшт, апынулася ў Мінску, дзе яе прыгаварылі да 10 год папраўчых работ. Выслалі ў Тайшэцкія лагеры паблізу Байкала. Працавала на лесапавале, на распрацоўках слюды. Вызвалілася на другі дзень Каляд 1955 года. Вярнулася ў Будслаў, дзе пражыла колькі месяцаў. Потым пераехала ў Польшчу. Жыла ў Варшаве, працавала ў Міністэрстве Замежных Справаў ПНР, была сябрам Беларускага Грамадзка–Культурнага Таварыства. Памерла ў 1982 годзе.

"Прыйшла я на сьвет у 1914 г. у малым мястэчку Будславе. Раз у год, 2 ліпеня, адбываўся тут фэст і тады зьяжджалася шмат людзей у Буду. Адны ехалі, каб прадаць свае тавары, а іншыя сьпяшылі памаліцца ў касьцёле. Перад касьцёлам заводзілі на ўсе галасы розныя калекі. Праз цэлы тыдзень зьяжджаліся людзі на кірмаш гэты. Касьцёл быў перапоўнены. Многія ад парога да алтара паўзьлі на каленях. Расказвалі людзі пра розныя цуды, якіх дазнавалі пасьля гарачай, шчырай малітвы.

Раз у год у Буду зьяжджалася шмат людзей . Адны ехалі, каб прадаць свае тавары, а іншыя сьпяшылі памаліцца ў касьцёле.

Дом наш

Дом наш знаходзіўся на Зосінскай вуліцы — так тады яна называлася — недалёка ад рынку. Перад домам стаялі векавыя бярозы й дуб. На падворку была студня, а за ёй садзік, у якім расло некалькі груш, яблынь і вішань. За домам былі пуня, хлявы, падпаветка й сьвіран. Дом быў невялікі з ганкам. Уваходзілася ў яго ад панадворка – адразу ў сені. Направа была кухня, а па левым баку пакой і спальня. У сенях стаяла драбіна па якой уваходзілася на гару. Напроціў ганку уваходзілася сьпіжарня з пограбам на бульбу.

Калі я нарадзілася, сям'я нашая складалася з бацькоў — маткі й бацькі, дзядоў і брата Пётруся – два гады ад мяне старэйшага. Паявілася я на сьвет сусьветнай вайною. Праз наша мястэчка праходзіў фронт і мама мусела з малымі дзяцьмі хавацца ў лесе або пад касьцёлам. Тату на вайну забралі. Пакажацца, бывала, дома на тыдзень ці два й зноў ад'яжджае.

Дом наш быў невялікі з ганкам. Уваходзілася ў яго ад панадворка – адразу ў сені. Направа была кухня, а па левым баку пакой і спальня. У сенях стаяла драбіна па якой уваходзілася на гару.

Як бывае вайной

Ведама, як бывае вайной. Часта не хапала нават хлеба, а цукру людзі й ня бачылі. Жыцьцё праходзіла ў нэрвах і страху. Тымчасам сям'я нашая павялічылася. Паявілася сястра Вэра, а пасьля Ліначка. Апошняя была вельмі прыгожая, мудрая й пацешная. Таму можа й не жыла доўга. Хутка памерла. Адышлі ад нас назаўсёды бабуля й дзядуля. Зараз пасьля вайны нарадзілася Гэльця. Яна была таксама вельмі прыгожая, але нейкая іншая, як усе астатнія дзеці. Была вельмі музыкальная й ад малых гадоў засьпявала адразу кожную пачутую мэлёдыю.

Малая гаспадарка

У 1925 годзе прыйшоў на сьвет Франак — любімец бацькоў і нас усіх. Мелі мы невялікі кавалак зямлі, малую гаспадарку: дзьве каровы, пару сьвіней, курэй. Спачатку й конь быў, але пасьля яго ня стала. Тата працаваў у кааператыве – пазьней зарабляў мулляркай, а мама гаспадарыла дома. Сама яна абшывала сябе й нас усіх.

Як-жа моцна любіла я сваю

Усё лета хадзілі мы ў лес па ягады й грыбы. Часамі спраўляліся сходзіць два разы ў дзень. А было нам тады па 6-8 гадоў.

Маму! Хадзіла за ёй усьлед. Была яна жанчынай прыгожай, высокай і добрай, як анёл. Умела многа баек і расказвала нам іх прадчуы. Як прыемна было яе слухаць! Умела многа песень і часта сьпявала. Тата таксама сьпяваў прыгожа, нават сола ў касьцёле.

Жылі бацькі з сабою добра. Тата памагаў маме ў рабоце. Ён заўсёды сам хлеб мясіў, дзёр на тарцы бульбу на бліны і г.д. Летам тата хадзіў брадзіць рыбу й прыносіў многа прыгожых шчупакоў, карпаў і плотак. Мы, дзеці, таксама памагалі бацькам у працы. Хадзілі далёка ад мястэчка па траву для сьвіней. Секлі прынесеную ў мяшках траву ў карыце, я даіла карову й памагала жаць. Усё лета хадзілі мы ў лес па ягады й грыбы. Часамі спраўляліся сходзіць два разы ў дзень. А было нам тады па 6-8 гадоў. Восеньню памагалі мы выбіраць бульбу на полі і ў агародзе, выкопваючы яе зь зямлі рукамі. Зразумела, зьдзіралі пры такой рабоце на пальцах маладую скуру. Нягледзячы на гэта любілі хадзіць на поле, бо тады там раскладалі агонь і пяклі бульбу.

Мне хацелася, каб наша хата стаяла над рэчкай

Хаця мы многа працавалі, знаходзілі час і на розныя гульні. Бегалі, гулялі ў хованкі, сьпявалі песьні. На мае імяніны сабіралася дзяўчат поўная хата, а мама накрывала стол і частавала сябровак рознымі смачнымі рэчамі. Летам любілі мы хадзіць на рэчку і ў ёй плюскацца. Вельмі рана навучылася я плаваць. Колькі на гэтай рэчцы было гоману, крыку й піску! Старэйшыя жанчыны прыносілі сюды бялізну паласкаць і білі па ёй пранікамі. Мужчыны вудзілі рыбу. Як жа на нашай канаве было весела! Мне хацелася тады, каб наша хата стаяла над самай рэчкай.

Маючы паўтара года прайшла я моцнае запаленьне лёгкіх. Таму я была заўсёды худзенькая й слабая. Мамачка хутчэй мне, як каму іншаму давала лішняе яйка ці кубак малака.

Дома гутарылі мы па-беларуску, а ў школе вучыліся папольску, але на перапынках размаўлялі мы з сабою на роднай мове. Вучылася я добра. Калі была ў першай клясе, тады за найменшае правіненьне білі па „лапе" лінейкай і стаўлялі ў куток на калені, часта на гарох. Таксама зачынялі ў цёмнай каморы. У школе адрозьнівалася я вельмі прыгожым голасам. Сьпяваць я любіла й часта сьпявала на просьбу настаўніцы ці вучняў у час якіх-небудзь ручных работ. Сьпявала я і ў касьцельным хоры, разам з дарослымі й сваім бацькам. Брала самыя высокія ноты, арганіст ня мог надзівіцца. Аднаго дня сарвала я свой голас. Усё-ж, будучы гімназісткай і студэнткай, сьпявала я яшчэ дзесяць гадоў у хоры Рыгора Шырмы .

Асталіся адны

Калі я дайшла да шостай клясы пачатковай школы, на нашу сям'ю пасыпаліся розныя няшчасьці. Захварэў наш тата. Аднойчы адабрала яму мову. Вярнуўся з работы ня могучы прагаварыць ні слова. Пасьля прыйшоў да сябе. Зараз хутка прастудзіўся памагаючы гасіць пажар у мястэчку й захварэў на запаленьне лёгкіх. Як лёг у пасьцель, так больш і не падняўся. Хварэў больш года. Бяда запанавала ў нашай хаце. Палову дому ад вуліцы занялі кватаранты, а мы ўсёй сям'ёй —разам сем асоб —памясьціліся ў кухні. У ёй стаяла вялікая печ, вёдры з вадой, цэбар з пойлам для кароў, стол, шафа, лава й ложак. Была ў нас тады толькі адна карова. Мы, дзеці, спалі на печы, мама на палку за печай, а тата на ложку.

...На першы дзень Вялікадня 31 сакавіка 1929 года, калі званілі касьцельныя званы на рэзурэкцыю, памёр наш тата ...

Асталася бязрадная мама й пяцёра малых дзяцей. Было тады маме 37 гадоў".

Наш Будслаў называлі сталіцай Беларусі

"Цёця Гэлька мела трох сыноў старэйшых ад мяне й давалі вялікую хату. Вось у гэтай хаце, калі я прыяжджала, сабіралася моладзь мястэчка. Прыходзіла двух Чантарыцкіх Мецька й Гэнюсь, Чэсь Васілевіч, Чэсь Грышкевіч, Ян і Казік Краўчонкі, Чэсь Ханяўка, Тома Грышкевіч, Казік Чантарыцкі, Болюсь Пляшкун і іншыя. Зь дзяўчат прыходзіла Валя Катковіч — мая сястра стрыечная, Анелька Сьмігельская, Янка Хацяновіч, Зося Сьмігельская й Зося Грузд, Франя Грышкевіч, Маня Лупіновіч і іншыя. Сабраўшыся сьпявалі мы беларускія песьні — рукаводзіў намі Мецька Чантарыцкі, гулялі ў розныя гульні, як тэлефон, калі зьбіралі фанты, танцавалі. Перад Новым Годам усёй грамадой ішлі заваліваць. Так завалілі бярвеньнямі й чым папала чыесь дзьверы, што рана не маглі выйсьці з хаты. Такі быў у нашым мястэчку звычай. Таксама замянялі шыльды пры розных крамах і ўстановах. Дзе была пякарня, там павесілі шыльд мясной крамы, на пошту павесілі шыльд рэстарана і г.д. Бываў разам з намі і вучыцель нашай гімназіі прафэсар Вінцэнты Грышкевіч. Калі я ад'яжджала ў Вільню, усё гэта таварыства праводзіла мяне на станцыю.

У нашым мястэчку шмат было сьведамых і шчырых беларусаў. І ня толькі тыя, якія вучыліся ў беларускай гімназіі, але таксама й вучні школ польскіх, як Чантарыцкія, Краўчонкі; Ханяўка, Тамаш Грышкевіч, Будзькі, Мядзёлкі былі вучнямі гімназіі беларускай. Мы любілі беларускія песьні й толькі такія сьпявалі. Вечарыны зачыналі ад лявоніхі. Сьпявалі на чатыры галасы. Летам выходзілі ў жыта й там заводзілі. А трэба сказаць, што ў Будславе было многа польскага войска й кругом было чуваць і польскую мову. Шмат дзяўчат выйшла за вайсковых замуж. Усё ж-такі не забывалі й сваёй мовы.

Наш Будслаў называлі сталіцай Беларусі. Можа й слушна. Тут была арганізавана пасьля І сусьветнай вайны беларуская гімназія. З Будслава паходзілі шчырыя патрыёты Беларусі — Эдвард Будзька, Язэп Гапановіч , Вінцэнты Грышкевіч і іншыя. Перад домам Гапановіча яшчэ да вайны ігра̂ў аркестр на загад цара, а на чэсьць знанага Юзэфа, за ягоныя подзьвігі ў час вайны. З Будслава паходзіць пляменьнік Будзькі, ведомы цяпер пісьменнік Эўгенiюш Паўкшта. З Будслава была таксама й мая стрыечная сястра Паўліна Мядзёлка. Часта можна было ўбачыць у Будславе беларускую п'есу на сцэне, іграную артыстамі-аматарамі. Будслаў называлі малым Парыжам, бо мода прыходзіла з захаду раней у наша мястэчка, як у вялікі горад. У Будславе былі два духавыя аркестры — вайсковы й пажарны. Будслаўскія людзі праславіліся і ў Амэрыцы. Іх спаткаць можна ва ўсім сьвеце".

З Будслава паходзілі шчырыя патрыёты Беларусі — Эдвард Будзька, Язэп Гапановіч , Вінцэнты Грышкевіч і іншыя.

Праца ў школе

"Пачала я працаваць у будслаўскай школе. Са мной разам былі настаўніцамі Люня і Ірка Будзькі, а таксама настаўнічаў Ірын муж. Вучыць пачалі пабеларуску. Выкладала я беларускую й нямецкую мовы. Наканец вярнулася ў сваю родную хатку й сабрала сваю сям'ю ў вадно месца. Прыехаў Пётрусь з Латвіі, вярнулася з Лунінца Вэра, прыбылі Гэльця й Франак. Вялікім ударам для нас у гады савецкай улады быў вываз дзядзькі Адольфа, брата таты, зь сям'ёй у Казахстан. Многа людзей нявінных тады вывозілі ў Казахстан ці далёкую Сібір. А вывазы гэтыя былі страшней пахаранаў. Адрывалі людзей ад родных хат, ад роднага мястэчка й блізкіх сэрцу. Плакалі тыя каго вывозілі й плакалі тыя, якія асталіся. Людзі страцілі спакой. Ніхто ня быў пэўны заўтрашняга дня. Найменшы шэлест за акном ці дзьвярыма выводзіў з раўнавагі. Забралі Лёньку — сына цёткі Гэлькі. Што некалькі дзён кагось забіралі. Ніхто ня ведаў за што. Людзі пачалі чакаць зьмены.

У школе працавала я шчыра. Усе свае маладыя сілы пасьвячала вучням. Спачатку жыла пры школе. Назначылі мяне дырэктарам школы й завучам. Выбралі дэпутатам у сельсавет. Мусела хадзіць па вёсках і аб'ясьняць канстытуцыю СССР, намаўляць людзей да працы пры будове аэрадрома, прымаць удзел у розных сабраньнях. Ніхто ня ведае, што тады адчувала й зь якой ахвотай усё гэта рабіла! Трэба было. Не было іншага выхаду. Знайшла я час зарганізаваць танцавальны гуртох пры школе. Мае вучні здабывалі першыя ўзнагароды на абласных алімпіядах. Танцавалі лявоніху, юрачку, кадрыль, гапака. Прызьязнілася з Люняй. Чуліся мы з сабою добра й гутаркам не было канца.

Прыйшоў 1941 год. Як гром з яснага неба пачулі мы вестку пра новую вайну.

Напярэдадні адступленьня саветаў выклікалі мяне ў сельсавет. Цётка дала мне хустку й параіла ўцякаць у лес. Цэлы дзень там прасядзела. На другі дзень зноў выклікалі, цётка параіла прыкінуцца хворай і легчы ў пасьцель. Так і зрабіла. У гэты-ж дзень прыйшлі Немцы. А тых, якія пайшлі ў сельсавет, расстралялі".

Падрыхтаваў Алесь ВЫСОЦКІ.

Горад гарадошнікаў і футбола

Наўрад ці знойдзецца яшчэ горад, у якім гарадкі маглі б канкурыраваць з футболам. А ў Маладзечне такое было.

Гадоў трыццаць таму назад пляцоўкі для гульні ў гарадкі знаходзіліся ў левым сектары стадыёна, насупраць Дома фізкультуры "Маладосць". Калі здаралася, што адначасова ішлі гульні на футбольным полі і спаборніцтвы на гарадошных пляцоўках, то можна было яшчэ паспрачацца, дзе больш было балельшчыкаў.

Не ведаю, хто і калі пачаў культываваць у горадзе гэты народны від спорту, але, мяркую, не апошнюю ролю ў гэтым адыграла тое, што "слабасць" да гэтай гульні меў колішні старшыня гарадскога камітэта па фізкультуры і спорце **Леанід Сталбавенка**. Любіў пагуляць у гарадкі і шматгадовы "гаспадар" стадыёна **М.Паўлючэнка** – чалавек без узросту, для ўсіх – ад малых да сталых – "дзядзька Міша". Таму не было ніякіх праблем аматарам пакідаць бітамі з доступам да пляцовак і атрымаць неабходныя для гульні камплекты гарадкоў. Апроч спаборніцтваў, у гарадкі гулялі проста так, "на піва", ішлі ў заклад на мацнейшага. Асвятлення на стадыёне ў той час не было, і здаралася, калі гульня зацягвалася, а на дварэ сцямнее, то на гарадкі клалі зверху акуркі і ўжо па іх агеньчыках выбівалі апошнюю фігуру "пісьмо", каб вызначыць пераможцу.

Аўтар гэтых радкоў далучыўся да судзейства спаборніцтваў па гарадках падчас студэнцкіх канікулаў і мог непасрэдна назіраць, як напрыканцы 50-х – пачатку 60-х гадоў ішлі да сваіх вяршыняў будучыя масцітыя майстры спорту па гэтым відзе **Сямён Адзінцоў, Іван Сыракваш, Павел Сталбавенка** і іншыя.

Па меры таго, як гульня набывала ўсё больш прафесійны ўзровень, гораду не ў фантазіях Астапа Бэндара аб Нью-Васюках, а наяве свяціла рэальная перспектыва стаць гарадошнай сталіцай рэспублікі.

Спартсмены з Маладзечна сталі складаць касцяк зборнай каманды рэспублікі па гарадках на ўсесаюзных спаборніцтвах.

Пераканаўчым сведчаннем прызнання высокіх дасягненняў маладзечанцаў у гэтым відзе спорту быў аказаны ў 70-х гадах (1976) гораду гонар правесці ў сябе чэмпіянат СССР па гарадках сярод юнакоў. Але для гэтага патрэбна было ў сціслы тэрмін зрабіць амаль немагчымае – пабудаваць гарадошныя корты, якія б адпавядалі стандартам для правядзення спаборніцтваў такога ўзроўню. Першая ўмова – наяўнасць не менш шасці сучасных гарадошных пляцовак, на якіх адначасова маглі б памерацца сіламі шэсць і больш камандаў.

Пры актыўнай падтрымцы гарадскіх улад і дзякуючы энергічным намаганням старшыні гарспорткамітэта **К.М.Казака**, гэтая задача была вырашаная. Метадам "народнай будоўлі" ў старым парку каля вуліцы Чайкоўскага быў пабудаваны гарадошны стадыён. Будаўнічы трэст спланаваў бульдозерамі пляцоўкі, завод металаканструкцый выдзеліў неабходных памераў стальныя лісты, энергетыкі зрабілі асвятленне, іншыя

Народны від спорту гарадкі «прапісаўся» ў Маладзечне з канца саракавых... Фота Ірыны РАБУШКІ.

прадпрыемствы паставілі металічныя сеткі, лаўкі для гледачоў, павільёны для раздзявальняў.

У выніку быў створаны цудоўны гарадошны стадыён, на якім змагаліся за першынство зборныя Масквы, Украіны, Узбекістана, Грузіі і іншых рэспублік. Там трэніраваліся мясцовыя "мэтры" гарадошнага спорту, і далучалася да гэтай гульні маладое пакаленне. Да прыкладу, былі хлопцы з СШ №2, што ўжо ў 9-10 класах насілі значкі "Майстар спорту СССР" па гарадках.

У 1993 годзе ў Маладзечне была створана Міжнародная федэрацыя гарадошнага спорту са штаб-кватэрай у Мінску. У 1994 годзе ў горадзе прайшоў першы чэмпіянат Еўропы па гэтым відзе спорту.

Да футбола ў горадзе заўсёды ставіліся з павагай. Папулярнасці яго спрыялі і аб'ектыўныя фактары.

Так як Маладзечна было абласным цэнтрам, то тут праводзіліся штогадовыя абласныя спаборнітвы па гэтым відзе спорту як на ўзроўні зборных каманд раёнаў, так і ў рамках абласных таварыстваў "Ураджай", "Спартак", "Чырвоны сцяг" і інш.

Традыцыйна моцнымі сапернікамі маладзечанцаў былі каманды з Пастаў, Вілейкі, Ашмянаў, Валожына. Але былі і раёны, якія нават не маглі прывезці на гульню патрэбных адзінаццаць гульцоў. Тады на выручку, за адпаведную ўзнагароду ці проста са спартыўнага інтарэсу, прыходзілі ў якасці падстаўных футбалістаў геляноўскія падлеткі.

Далучыце да гэтага яшчэ штогадовае першынство горада па футболу, у якім удзельнічалі каманды чыгуначнага вузла "Лакаматыў", завода "Спадарожнік" – "Хваля", трэста "Маладзечнасельбуд" — "Будаўнік", завода ЖБВ — "Бетоншчык", мэблевай фабрыкі – "Селена", аўтабазы №2 — "Аўтамабіліст", футбалісты станказавода, завода металаканструкцый, фабрыкі музінструментаў і іншых прадпрыемстваў.

Так што футбольныя гульні на стадыёне практычна не перапыняліся з вясны да восені.

Блізкасць да Мінска і адносна добры стан поля на гарадскім стадыёне спрыялі даволі частаму правядзенню ў Маладзечне сустрэч першынства СССР па футболу сярод дублёраў напярэдадні гульні асноўных складаў каманд майстроў на мінскім стадыёне "Дынама".

Час ад часу ладзіліся таварыскія сустрэчы зборнай каманды Маладзечна з мінскім "Дынама". У адным з такіх матчаў маладзечанцы маглі бачыць на сваім полі славутага варатара **Аляксея Хоміча**, якому мясцовы нападаючы **У.Чарнышоў** забіў нават гол. Хоміч быў сапраўднай зоркай не толькі савецкага, але і сусветнага футбола. Праўда, на той час ён ужо завяршаў сваю футбольную кар'еру ў мінскім "Дынама", саступіўшы месца ў варотах маскоўскага "Дынама" і зборнай СССР свайму пераемніку **Льву Яшыну**.

Усе вышэйзгаданыя фактары садзейнічалі не толькі папулярнасці футбола, але і фарміраванню ў маладзечанцаў даволі высокіх надзей і патрабаванняў да класа гульні свайёй каманды. І яны нярэдка апраўдваліся.

Упершыню маладзечанцы "засвяціліся" на рэспубліканскай футбольнай арэне ў 1949 годзе, дзе, калі выступалі ў спаборніцтвах V Усебеларускай спартакіяды, каманда "Дынама" заняла трэцяе месца. Са старэйшага пакалення футбалістаў асаблівай павагай карысталіся раней згаданы Уладзімір Чарнышоў, абаронца **Усевалад Раўба**, паўабаронца **Аляксандр Гарбылёў**. Маёр міліцыі А. Гарбылёў настолькі быў аддадзены футболу, што кожную вясну браў адпачынак на службе, каб паехаць у Сочы ці Крым і асабіста назіраць, як рыхтавалася на паўднёвых палях да чарговага першынства СССР мінскае "Дынама". Потым ён прафесійна звяжа свой лёс з футболам і стане начальнікам гэтай беларускай каманды майстроў. У 1959 годзе зборная каманда футбалістаў Маладзечанскай вобласці заваявала Кубак БССР. Праз два гады, у 1961 і 1962 гадах, маладзечанскі "Спартак" зойме 2-е месца на чэмпіянаце рэспублікі, у 1963 годзе стане чэмпіёнам БССР. Далей замацуе поспех маладзечанская каманда "Нарач", якая ў 1964 годзе стане ўладальнікам Кубка рэспублікі па футболу і фіналістам Кубка СССР сярод працоўных калектываў.

У 1972 годзе маладзечанская каманда "Селена" заняла 2-е месца ў сваёй падгрупе на першынстве рэспублікі. Добрую памяць аб сабе пакінула футбольная каманда пад назвай "Металург". У 1981 і 1990 гадах яна заваявала Кубак БССР па футболу. Асабліва "зорным" быў для "Металурга" 1991 год, калі гэтая маладзечанская каманда пад кіраўніцтвам вядомага футбаліста **Сяргея Бароўскага** стала чэмпіёнам БССР, уладальнікам Кубка рэспублікі і Кубка СССР па футболу сярод каманд працоўных калектываў.

Але былі і заняпады ў выступленнях футбалістаў, і тады гарадскія ўлады прымалі меры, каб выправіць становішча, у тым ліку для ўзмацнення каманды запрашаліся іншагароднія спартсмены. Так, напачатку 60-х гадоў у Маладзечна разам з трэнерам была запрошана група футбалістаў з Калінінградскай вобласці. Некаторыя гульцы потым назаўсёды звязалі свой лёс з горадам. Не назавеш удалымі выступленні гарадской каманды ў апошнія гады. У 2002 годзе камандзе "Маладзечна-2000", напрыклад, прайграўшай 20 з 26 гульняў застаўся толькі перадапошні радок у турнірнай табліцы розыгрышу першынства рэспублікі па футболу. Па ўсім відаць, наспеў час прымаць нейкія кардынальныя захады, каб вярнуць былыя раней дасягненні.

Асобна хочацца сказаць пра стадыён. Да пачатку 70-х гадоў ён быў прыктычна адзінай у горадзе спартыўнай базай. Гэта пазней, у 1970 годзе, будзе здадзены ў эксплуатацыю ДФК "Маладосць" з гімнастычнай залай і першым басейнам. У 1972 годзе будзе пабудаваны лёгкаатлетычны манеж. Потым з'явяцца залы для трэніровак і спаборніцтваў барцоў, штангістаў і іншых катэгорый спартсменаў.

Спартыўнае ядро стадыёна месціла, апроч футбольнага поля, высыпаную дробным шлакам, бегавую дарожку, пляцоўкі для скачкоў у вышыню, даўжыню і з шастом, валейбольную і гарадошную пляцоўкі. У паўднёвым сектары былі баскетбольная і яшчэ адна валейбольная пляцоўкі, кругі для кідання дыска і молата, штурхання ядра. Каля раздзявалкі ў летні сезон ўстанаўліваўся памост для штангістаў.

Жыццё на стадыёне не перапынялася і зімой. Залівалася дарожка для канькабежцаў, на футбольным полі — пляцоўка для гульні ў рускі хакей з мячом. Хакей з шайбай у тыя часы быў яшчэ нечым далёкім, канадскім. Па вечарах і ў выхадныя дні каток на стадыёне быў самым прывабным месцам для дзяцей і моладзі. Іх цягнула туды, як магнітам. Да самага позняга вечара праз радыёвузел гучала музыка. У раздзявалцы без усялякага страху за захаванасць можна было пакінуць вопратку і абутак, пагрэць рукі каля напаленай да чырвані жалезнай печы-"буржуйкі".

За пасляваенны час у стадыёна сёння трэцяе аблічча. Спачатку ён быў абнесены драўляным плотам, а замест трыбунаў былі простыя тры рады лавак на укопаных слупках. У пачатку 70-х гадоў, калі яго перадалі на баланс мэблевай фабрыкі і добра зайграла футбольная каманда "Селена", былі пабудаваны больш-менш ужо прыстойныя трыбуны. Сучасны выгляд стадыён абраў пасля апошняй, найбольш значнай рэканструкцыі ў пачатку 90-х гадоў. Вось толькі пустуе часта гэтае дарагое спартыўнае збудаванне.

Міхаіл ФІЛІСТОВІЧ,
кандыдат гістарычных навук.

■ ГАРАДКІ

Каманда-пераможца

З найлепшым дасягненнем за ўсе часы вярнуліся з Ніжняга Ноўгарада маладзечанскія гарадошнікі.

Каманда ў складзе **Генадзя Сушко, Дзмітрыя Шайко** (абодва працуюць на Маладзечанскіх электрасетках), **Аляксандра Яршэвіча, Аляксандра Карповіча** (абодва – ЗАТ "Кэмпі"), **Аляксандра Гарошкі** (ЗАТ "Маладзечнамэбля"), а таксама Юрыя Багмута з Бярозаўкі, які быў запасным, стала пераможцай першага этапа розыгрышу Кубка Еўропы, што праводзіўся ў закрытым памяшканні.

Як звычайна, спачатку прайшоў асабісты турнір. Тройку прызёраў склалі расіяне. Са звышвысокім вынікам 111 бітаў першынстваваў Уладзімір Песцераў. Далей размясціліся малавядомыя на такім узроўні гарадошнікі: Сяргей Красноў (116) і Уладзімір Калеснікаў (117). Выдатны вынік, 118 бітаў, паказаў Сушко, але стаў толькі пятым. Яршэвіч згуляў 122 біты, Карповіч – 124, мінчанін Ігар Лімберг – 125.

У камандней барацьбе сёлета таксама будзе весціся агульны залік па суме ўсіх этапаў. Расію будуць прадстаўляць федэральныя акругі. У Ніжнім сабраліся 12 калектываў – 9 расійскіх, 2 беларускія і 1 украінскі. Спачатку яны былі разбіты на 4 групы.

Другая наша каманда ў складзе Лімберга, маладзечанцаў **Юрыя Найлаўца, Аляксандра Кулака**, бярозаўцаў Анатоля Урбана, Пятра Чаркоўскага саступіла Санкт-Пецярбургу 1:3, Уралу 0,5:3,5 і выбыла з барацьбы.

Для нашых лідэраў спаборніцтвы пачаліся з нескладаных матчаў. У групе пераўзышлі Сібір 3:0 і Паўночны Захад 3,5:0,5, і ў чвэрцьфінале вельмі ўпэўнена – Паволжжа 3:0. А потым наступіў час перамагаць фаварытаў.

Вельмі цікавай і ўпартай атрымалася паўфінальная сустрэча з мацнейшай зараз расійскай камандай з Поўдня, у чыім складзе заслужаныя майстры спорту Васіль Духанін і Мікалай Нікіцін. Нашы перамаглі ў першай партыі, сапернікі – у чацвёртай, а ў астатніх партыях былі нічыі. Такім чынам, пры ліку 2,5:2,5 прыйшлося занясца булітамі. Шайко, Сушко і іх працуюнікі не схібілі, а вось пасля ўдалых дзеянняў Яршэвіча памыліўся Нікіцін.

У фінале нашым супраціўстаяў Урал, у складзе якога чатыры кандыдаты ў першую зборную Расіі. Спачатку саступілі, потым у двух партыях перамаглі, потым была нічыя, а ў рашаючай партыі ўзялі верх. Вынік 3,5:1,5.

Так наш збалансаваны па складу, а разам з тым перспектыўны па ўзросту калектыў упершыню выйграў камандныя спаборніцтвы. Лепшым быў Яршэвіч, лідэрамі сябе праявілі Сушко і Шайко. Успомнім, у снежні на чэмпіянаце Еўропы ў закрытым памяшканні каманда ўдала выступіла, стаўшы трэцяй, але тады не змаглі выступіць Шайко і Гарошка. Зараз яны ўзмацнілі склад.

Безумоўна, апошнім удалым стартам садзейнічала пастаянная гульнявая практыка, якую беларускія гарадошнікі займелі летась, калі стаў праводзіцца клубны чэмпіянат краіны. Якаснаму выступленню менавіта ў закрытых памяшканнях садзейнічала нядаўна з'явіўшаяся магчымасць планамерна трэніравацца ў СШП№2. Дапамаглі камандзе гарадскі аддзел і абласное ўпраўленне ФКСіТ, праўда, прыжываць і рабіць стартавы ўзнос прыйшлося за свой кошт. Наперадзе другі кубкавы этап. Як і летась, ён пройдзе ў Маладзечне на адкрытых пляцоўках. Гэта будзе традыцыйны турнір памяці ахвяраў Чарнобыля. Тэрміны: 22-26 красавіка.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

Каманда Маладзечанскіх электрасетак на другім этапе Кубку Еўропы па гарадках, што праходзіў летась у Маладзечне. Тады зборная, складзеная з Генадзя Сушко, Аляксандра Філістовіча, Дзмітрыя Шайко і Ігара Бладыкі, заняла другое месца. Фота Юрыя КАРПІЦКАГА.

■ ЮНАЦКІ ФУТБОЛ

Выйгралі дамашні турнір

МАЛАДЗЕЧНА. Адбыўся турнір на снезе сярод хлопцаў 1987 г.н. на прыз абласной федэрацыі футбола, прысвечаны 25-годдзю Маладзечанскай ДЮСШ.

У першы дзень каманды гулялі на гарадскім стадыёне, а потым перабраліся на поле СШ№5. Прыемна, што "паляны" былі якасна падрыхтаваныя да матчаў дзякуючы дапамозе ФК "Маладзечна-2000" (тэхнічны дырэктар **Ігар Старавойтаў**).

Спачатку быў групавы турнір. 1. ДЮСШ-Хімвалакно (Магілёў) – 0:0 – 7 ачкоў. 2. ДЮСШ (Маладзечна) – 5. 3. МТЗ-РІПА (Мінск) – 1:1 – 4. 4. ДЮСШ-Нафтан (Наваполацк) – 3:1 – 0. Потым былі фіналы. У спрэчцы за 1 месца гаспадары перамаглі магіляўчан 1:0, а 3-е месца пасля выйгрышу з тым жа лікам дасталося мінчанам.

На шляху да выніковай перамогі самымі складанымі для падапечных **Валерыя Вятрова** былі абедзве сустрэчы з "хімікамі". У матчы групавога турніру абедзве каманды не рэалізавалі па адным пенальці, дарэчы, удар саперніка парыраваў наш варатар **Аляксей Шукелойць**, які на год малодшы за астатніх удзельнікаў. У фінале дабіліся поспеху дзякуючы голу **Мікіты Дудко**. У складзе можна адзначыць **Сяргея Русецкага**, прызнанага лепшым абаронцам турніру, і нападаючага **Дзмітрыя Вараўку**, які двойчы забіў навапалачанам.

Толькі стартавы матч правялі трое лідэраў калектыву **Станіслаў Баламут, Міхаіл Лужынскі** і **Андрэй Фёдараў**. Потым яны ў складзе зборнай вобласці выступалі на рэспубліканскім турніры ў сталічным манежы, дзе занялі 3-е месца.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ КОНКУРС

Чэмпіянат сям'і Сярпейкаў

На другім этапе пытанні аказаліся больш складанымі. Найлепшы вынік — 4 правільныя адказы ў чатырох удзельнікаў. У табліцы дадзены іх прагнозы на матчы спачатку "Рэал" - "Мілан", потым "Барусія" - "Лакаматыў".

Віталь Скаскевіч	2:0	1:1
Вадзім Сярпейка	1:2	2:1
Міраіда Сярпейка	2:0	1:0
Павел Сярпейка	1:1	2:1

3 правільныя адказы далі маладзечанцы **Міхаіл Дорскі, Вячаслаў Курбака, Вячаслаў Сазонаў, Дзяніс Ротміраў**, вілейчанін **Аляксандр Вярбіцкі**, смаргонец **Мікалай Кіндра**. Па суме двух этапаў лідзіруюць: П. Сярпейка – 9; Вярбіцкі, Скаскевіч, В. і М. Сярпейкі – па 8.

Правільныя адказы на пытанні другога этапа.

Конны спорт – Г. Лёгкая атлетыка – Г. Мотабол – Б. Нарды – Б. Плаванне – А. Рынга – В.

Пытанні трэцяга этапа.

Стральба. Якую найбольшую колькасць ачкоў можна выбіць адным стрэлам у фінальнай серыі?

А – 9,9. Б – 10,0. В – 10,9. Г – 11,0.

Тэніс. У парнай гульні пры ліку 15:30 у нейкім з геймаў розыгрыш мяча выйграла пара, якая "стаяла" на прыёме. Хто з тэнісістаў будзе выконваць наступную падачу?

А – той, хто падаваў пры 15:30. Б – партнёр таго, хто падаваў пры 15:30. В – той, у чый квадрат ішла падача пры 15:30. Г – партнёр таго, у чый квадрат ішла падача пры 15:30.

Універсіяда. Калі праходзіць летняя?

А – 1 раз у 2 гады па няцотных гадах. Б – 1 раз у 2 гады па цотных гадах. В – 1 раз у 4 гады за год да летняй Алімпіяды. Г – 1 раз у 4 гады ў год летняй Алімпіяды.

Футбол. Што будзе, калі мяч са свабоднага ўдару заляціць у свае вароты?

А – будзе залічаны аўтагол. Б – сапернік атрымае права на вуглавы. В – трэба будзе паўтарыць свабодны ўдар. Г – права на свабодны ўдар з таго ж месца атрымае сапернік.

Хакей. Хто пакідае мацнейшую групу па выніках чэмпіянату свету?

А – 1 зборная; абавязкова тая, што стане апошняй. Б – 1 зборная; не абавязкова тая, што стане апошняй. В – 2 зборныя; абавязкова тыя, што стануць апошнімі. Г – 2 зборныя; не абавязкова тыя, што стануць апошнімі.

Шахматы. Няхай любая фігура, што стаіць на полі е4, не мае перашкод, каб пахадзіць у любым напрамку і на любую адлегласць. У такім выпадку, якая фігура, што стаіць на е4, мае найбольшую колькасць магчымых хадоў?

А – кароль. Б – конь. В – ладдзя. Г – слон.

Дадатковыя пытанні. З якім лікам завяршацца 18 сакавіка матчы футбольнай Лігі Чэмпіёнаў "Мілан" - "Барусія" і "Лакаматыў" - "Рэал"?

Адказы на пытанні трэцяга этапа прымаюцца да **панядзелка, 17 сакавіка**, уключна. Іх можна дасылаць на адрас рэдакцыі (з паметкай "Спартыўны конкурс"), можна дасылаць электроннай поштай на адрас konkurs@tut.by.

Мы ў рэдакцыі будзем рады, калі, разам з адказамі на конкурс, удзельнікі напішуць свае меркаванні аб спартыўнай старонцы "РГ". Якія матэрыялы імкнецеся не прапусціць? На якія матэрыялы не звяртаеце ўвагу? Што хацелі б чытаць у большым аб'ёме? Выказвайце, калі ласка, свае прапановы, ідэі.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ФУТБОЛ

Зацверджаны каляндар

Папярэдне зацверджаны каляндар вышэйшай і першай лігаў.

Маладзечанцы распачнуць чэмпіянат двума выязнымі матчамі 12-га красавіка з барысаўскім БАТЭ і 18-га з мінскім "Дынама". Смаргонцы на старце 19-га чысла таксама паедуць у госці да "Вертыкалі" з Калінкавічаў.

Кантрольныя матчы.

27 лютага. Манеж. 2 таймы па 50 хвілін.

Маладзечна-2000 – Тарпеда (Жодзіна) 3:2 (2:0)

Галы: Макрыцкі (26, 47), Векшын (87); (74), (95)

1 сакавіка. Манеж.

Маладзечна-2000 – МТЗ-РІПА (Мінск, Д2) 1:4 (гол – Урублеўскі)

Гарадскі стадыён. Маладзечна-2000 (дубль) – ВАР (Смаленск) 1:2 (гол – Грыхуцік)

Аўтар гола жодзінцам паўбаронца 1982 г.н. **Вячаслаў Векшын** раней гуляў у іх дублі, а зараз у "Маладзечна-2000" на прагляддзе. Развітаўся клуб з Аляксеем Рубацкім. Траўміраваны **Руслан Азаронак, Сяргей Сідарэнка, Васіль Смірных**.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

Табло

■ БІЛЬЯРД

МАЛАДЗЕЧНА. У чэмпіянаце горада па "пірамідзе" прынялі ўдзел 40 чалавек. Плэй-оф пачаўся з 1/8 фіналу. У чвэрцьфінале сустрэліся **Ігар Агузаў** і **Уладзімір Патапаў**. Агузаў перамог 4:2, а ў далейшым не саступіў ніводнай партыі і стаў пераможцам турніру.

Паўфіналы. Ігар Агузаў – Аляксандр Багамолаў 4:0, Мікалай Платонаў – Мікалай Валаскові 4:2. Фінал. Агузаў – Платонаў 5:0.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ІНВАСПОРТ

Чэмпіянат Мінскай вобласці па настольным тэнісе сярод інвалідаў-апорнікаў прайшоў у Барысаве.

Чацвёра маладзечанцаў са спартыўнага клуба "Прамень" выязджалі туды пры падтрымцы гарадскога аддзела па фізічнай культуры, спорту і турызму. Перамога засталася за імі. Сярод жанчын перыншынствавала Вольга Грынько, а сярод мужчын – Руслан Вірынскі. Сяргей Гудовіч быў трэцім.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

ВІНШАВАНКІ

Шчыра віншуем усіх работніц Саюздруку, пошты, друкарні «Перамога» са святам жанчын!

Жадаем заставацца абаяльнымі і прывабнымі, якімі вы заўсёды ёсць. Няхай вясенні настрой спадарожнічае вам увесь год. Усмешак, аптымізму, здароўя і поспехаў у працы.

Рэдакцыя «Рэгіянальнай газеты».

«Рэгіянальная газета» віншуе сваіх аўтарак з Днём 8 Сакавіка!

Жадаем усмешак, кветак і цяпла! Поспехаў вам у жыцці і творчасці.

Дарагая мама **Наталля Мацюшова**, віншую са святам 8 Сакавіка! Жадаю шчасця, дабра і спакою, здароўя. *Твой сын Сяргей.*

Віншую **Таццяну Шарафановіч** з Днём 8 Сакавіка! Жадаю шчасця, здароўя, светлага і моцнага кахання. *Сяргей.*

Кацярыну Русак з Вілейкі віншую з Днём 8 Сакавіка! Жадаю здароўя, цярпення, поспехаў на працы. *Сяргей.*

Віншуем **Ірыну Рыгораўну Гулак**, увесь жаночы калектыў СШ №4 з Маладзечна з цудоўным святам вясны! *З найлепшымі пажаданнямі вучні 6"А" класа і іх бацькі.*

Дарагія **дзяўчынкі 6"А"** класа СШ №4 з Маладзечна, віншуем з прыходам вясны, з вашым святам! Удачы, поспехаў, здароўя! *Моцная палова класа.*

Віншую з Днём 8 Сакавіка любімых **жонку, маму, цешчу**! Жадаю шчасця, здароўя, кахання. *Алег Свірбут.*

Віншуем **Соф'ю Станіславаўну Ананіч** з днём нараджэння! Жадаем здароўя, птушкі шчасця, вечнай маладосці. *Дзеці, унук, нявестка.*

Паважаныя цёця **Таня і Ліза Жаўткі**, віншую з Днём 8 Сакавіка! Жадаю здароўя, сямейнага дабрабыту. *Кацярына.*

Віншую сваіх **матулю і бабулю** з Днём 8 Сакавіка! Жадаю моцнага здароўя, даўгалецця, дабрабыту. *Кацярына.*

Віншуем са святам 8 Сакавіка дарагую **матулечку Ірыну Міхайлаўну Сялюн**! Жадаем шчасця, дабрабыту і, галоўнае, здароўя. *Родныя.*

Віншуем **Яначку Клімовіч** з Вілейкі з днём нараджэння! Здароўя, шчасця. *Мама, тата, сёстры.*

З юбілеем!
Ларысе Іванаўне Ількевіч
Любімая жонка і мама, віншуем цябе!
В такой прекрасный юбилей
Желаем много светлых дней.
Желаем радости, покоя,
Здоровья крепкого вдвойне.
А в жизни самого простого —
Прожить побольше на земле.
Муж і сыны.

Дарагая і любімая **"Рэгіянальная газета"**! Дарагія жанчыны, са святам вясны! Працвітання, удачы, кахання, шчасця, здароўя, вялікіх тыражоў! *Рэгіна.*

Віншую дарагую сястрычку **Вольгу Пятроўну Мешчанок** са святам 8 Сакавіка! Здароўя, шчасця, кахання табе, мая дарагая сястрычка. *Сястра Таццяна.*

Віншую дарагую маму **Зою Радзівонаўну Пасека** з Днём 8 Сакавіка! Шчасця, здароўя, поспехаў ва ўсім. *Сын Вадзім.*

Віншуем **Ігара Баслыка** з Вілейкі з 17-годдзем! Жадаем здароўя, удачы. *Янак, Лена, Юля, Света, Яна.*

Віншую любую матулю **Надзею Страшкевіч** з жаночым днём! Жадаю здароўя, шчасця, кахання! *Ульяна.*

Віншую з юбілеем **Зінаіду Васільеўну Шацёр**! Жадаю здароўя, шчасця, дабра, усмешак, добрага настрою. *Пляменніца Наташа.*

Любую жоначку **Людмілу Васільеўну Філіпчык** са святам 8 Сакавіка! Будзь заўсёды прыгожай, добрай і здаровай. *Леанід Леанідавіч Філіпчык.*

Дарагую матулечку **Ванду Мечыславаўну Куліцкую** віншуем са святам 8 Сакавіка! Здароўя, шчасця, даўгалецця, радасці. *Аляксей і Кацярына Куліцкія.*

Любую сястрычку **Іну Савіч** віншуем са святам 8 Сакавіка і прыходам вясны, першым птушыным шчэбетам! *Кацярына і Аляксей.*

Дарагую швагерку **Кацярыну Куліцкую** віншую з 8 Сакавіка! Заўсёды заставайся такой жа добрай, прыгожай, вясёлай. *Дзмітрый.*

Са святам 8 Сакавіка віншую **Вольгу Кашкан**! Няхай шчасце, здароўе, каханне ідуць з табой па жыцці. *Дзмітрый.*

Дарагую матулечку **Людмілу Васільеўну Філіпчык** віншуем са святам 8 Сакавіка! Здароўя, шчасця, даўгалецця, радасці, кахання. *Кацярына, Іна.*

Любую матулечку **Ванду Мечыславаўну Куліцкую** віншуем са святам вясны! Шчасця, здароўя, поспехаў. *Любімыя сыны.*

Віншуем са святам 8 Сакавіка любую сваццю **Ванду Мечыславаўну Куліцкую**! Шчасця, здароўя, даўгалецця, радасці, удачы. *Сваты Філіпчыкі.*

Алесю Філістовіч віншую са святам 8 Сакавіка! Жадаю шчасця, здароўя, вялікага кахання, здзяйснення мараў. *Дзмітрый.*

Віншуем **Міхася** з магазіна "Парус" з днём нараджэння! Жадаем грошаў ва ўсе кішэні і здароўя ва ўсе органы. Цалуем. *Супрацоўнікі.*

Любімую сяброўку **Танёнка** з Днём 8 Сакавіка! Жадаю шчасця, здароўя, добрага настрою, моцнага і ўзаемнага кахання. *Наташка.*

Дарагую **Таццяну Жабко** з Днём 8 Сакавіка! Жадаем шчасця, здароўя, дабрабыту, добрага настрою. *Ад дочак Наташы і Ані.*

Віншуем любую бабулю **Ганну Кандратовіч** з Днём 8 Сакавіка! Жадаем шчасця, здароўя, дабрабыту. *Тваё ўнучкі Наташа і Аня.*

Віншую **Вольгу і Полечку Смірновых** з Днём 8 Сакавіка! Усяго вам добрага, яркага, чыстага, светлага, цудоўнага. *Наташка.*

Любімую сястрычку **Анечку Жабко** з Днём 8 Сакавіка! Жадаю шчасця, здароўя, светлага і моцнага кахання. *Наташка.*

Віншуем **Н.І.Юркевіч**, **К.К.Белавскую**, **Т.І.Мельнікаву і ўсіх выкладчыкаў ПТВ-135** з Днём 8 Сакавіка! Дабрабыту, здароўя, поспехаў. *Навучэнцы гр.91.*

Бабуля Лена, віншую з Днём 8 Сакавіка! Жадаю здароўя, доўгіх год жыцця, шчасця і кахання. *Унучка Палінка Клімовіч.*

Бабуля Аня, віншую з Днём 8 Сакавіка! Жадаю моцнага здароўя, шчасця і ўсяго самага добрага. *Унучка Палінка Клімовіч.*

Віншую **Жанну Міхайлаўну Чумакову** з жаночым святам! Жадаю здароўя, яркіх усмешак, сямейнага дабрабыту. Дзякуй, доктар! *Жаўняровіч.*

Віншую з Днём 8 Сакавіка **Леаніду Шушкевіч і Жанну Квяткевіч**! Жадаю моцнага здароўя, узаемнага кахання, сямейнага шчасця. *Шушкевіч.*

Віншую **Яўгенію Мянцюк** з в. Доры Валожынскага р-на з Днём 8 Сакавіка! Жадаю вясенняга настрою, радасці, здароўя. *Марыя.*

Са святам 8 Сакавіка **Алену Аляксандраўну Івашэвіч**! Моцнага здароўя, няхай здзяйсняюцца вашыя мары. *Хлопчыкі 9"В" СШ №9, Маладзечна.*

Віншую сяброўку **Надзею Уладзіміраўну Кучар** з Днём 8 Сакавіка! Жадаю шчасця, здароўя, кахання, удачы па жыцці. *Наталля Зянько.*

Віншуем родную матулю **Міраславу Мікалаеўну Зелянцову** з Днём 8 Сакавіка! Жадаем шчасця, здароўя, кахання і поспехаў па жыцці. *Дачка і сын.*

Віншую дарагіх жанчын **Зінаіду**, **Вольгу**, **Ірыну**, **Таццяну**, **Наталлю**, **Ніну**, **Жанну**, **Марусю** са святам 8 Сакавіка! Жадаю здароўя. *Уладзімір.*

Ніне Грыневіч, **Свеце Гудзебскай**, **Марыне Сляўцы**, **Вользе Малафей**. Дзяўчаты, са святам 8 Сакавіка! Здароўя, удачы, кахання. *Рэгіна.*

Алена Жалубоўская, **Света Тарыма**, **Лена Раманіна**, **Юля Кульчык**, **Наташа Вінаградава**, з Днём 8 Сакавіка! Здароўя, шчасця, кахання. *Рэгіна.*

Жэнечку Манцэвіч з Вілейкі з 18-годдзем!

Дарагая дачушка і сястрыца! Віншуем цябе з паўналеццем. Жадаем надзейных сяброў, здароўя і новых творчых здзяйсненняў. Ты ступаеш яшчэ на адну прыступку лесвіцы жыцця. Трывалай табе хады, цвёрдасці ў дасягненні мэт, шчырасці і аптымізму.
Мама, тата, Насця.

М.І.Штурыч. Мамачка, са святам 8 Сакавіка! Сонечнага неба, духмянага хлеба, крынічнай вады і ніякай бяды. *Сын Вадзім, Вілейка.*

Жанну і Лізу Шавярэнкаў віншуем з Днём 8 Сакавіка! Жадаем здароўя, шчасця, кахання, усіх даброт. *Сям'я Клімовічаў.*

Віншуем з 90-годдзем і Днём 8 Сакавіка **Таццяну Лявонаўну Філістовіч**! Жадаем моцнага здароўя, доўгіх год жыцця. *Пляменнікі.*

Зінаіда Канстанцінаўна Александровіч, са святам вясны 8 Сакавіка! Здароўя, удачы, шчасця. *Сын Алег і дачка Таня.*

Мілым **дзяўчатам піянерскага лагера ў в. Мясата**. Дзяўчаты, з Днём 8 Сакавіка! Здароўя, кахання, шчасця, працвітання. *Рэгіна.*

Галіне Сікорскай. Цёця Галя, са святам 8 Сакавіка! Здароўя, шчасця, удачы. *Сям'я Пішчакаў.*

Алена Зубрыцкая і Антаніна Кандраценя, з Днём 8 Сакавіка! Здароўя, кахання, шчасця. *Рэгіна.*

Ганначка Чарненка з в. Краснае, сонейка, са святам 8 Сакавіка! Здароўя, кахання, шчасця, удачы. *Рэгіна.*

Са святам вясны 8 Сакавіка **Алену Лях і Галіну Дзямідовіч**! Здароўя, шчасця, кахання, удачы. *Рэгіна.*

Алена Уладзіміраўна Елізавеценка, са святам вясны 8 Сакавіка і днём нараджэння! Здароўя, шчасця, кахання. *Рэгіна.*

Віншую з Днём 8 Сакавіка **Марыю Мікалаеўну Кур'яновіч** і **Алу Фёдараўну Сафараву**! Здароўя, шчасця, кахання. *Рэгіна.*

Зоя Пішчака, **Катажынка**, **Тарэска**, **Ірына Канстанцінаўна**! Віншую з Днём 8 Сакавіка! Здароўя, удачы, шчасця. *Рэгіна.*

Марыя Іванаўна, **Ксюша**, **Алена Нікадзімаўна Сівіцкія**, з Днём 8 Сакавіка! Здароўя, шчасця, кахання. *Рэгіна.*

Наталля Казіміраўна Радына, **Людміла Паўлаўна**, са святам 8 Сакавіка! Здароўя, шчасця, удачы. *Рэгіна.*

Ганне Гралеўскай і Свеце Саўлевіч. Дзяўчаты, з Днём 8 Сакавіка! Здароўя, удачы, міру, кахання. *Рэгіна.*

Віншую **дзяўчат цэха 12 радыёзавода "Спадарожнік"** з Днём 8 Сакавіка! Здароўя, кахання, удачы. *Рэгіна.*

С.М.Каваленка, **Р.М.Мураўская**, **Г.С.Панчанка**, **І.І.Жыдаловіч**, з Днём 8 Сакавіка! Здароўя, шчасця. *Рэгіна.*

Д.Будзько, **Л.Леўчанкаву**, **Н.Умец**, **Я.Рудкевіч**, **І.Сароку**, **Л.Шукайла**, **Г.Пінчук**, **Г.Карповіч**, **Л.Грыб**, **Л.А.Сліњкову**, **С.Шыкавец** з Днём 8 Сакавіка! Здароўя і шчасця! *Рэгіна.*

Віншуем з днём нараджэння **Станіславу Вікенцьеўну Лукашэвіч**! Жадаем моцнага здароўя, доўгіх год жыцця. *Сям'я Паршуковых.*

Віншую са святам вясны **Алену, Ганну, Наталлю Філістовіч**! Жадаю шчасця, здароўя, усяго найлепшага. *Толік.*

Віншуем са святам вясны **Тамару і Віку Рамановіч**! Шчасця, здароўя, удачы. *З павагай сям'я Філістовічаў.*

Віншуем **Марыну Эдмундаўну Паўлоўскую** з Вілейкі са святам вясны! Здароўя, шчасця, кахання, дабрабыту. *Сям'я Яцкевічаў.*

Віншуем са святам вясны **Галіну Тажыбаеву** з Вілейкі! Жадаем здароўя і шчасця. *Дзеці.*

Віншуем з Днём 8 Сакавіка **Алену Несцяровіч** з в. Даўгінава! Шчасця, здароўя, поспехаў ва ўсім. *Сям'я Яцкевічаў.*

Дарагая мамачка **Таццяна Святоха**, віншую цябе са святам 8 Сакавіка! Будзь заўсёды любімай, сямейнага дабрабыту і шчасця. *Сын Яўген.*

Віншуем са святам 8 Сакавіка **Алену Іванаўну Лемяшонак** з в. Касцяневічы! Усяго самага найлепшага, будзь шчаслівая. *Святохі.*

Дарагая ўнучка **Віка** і твая мама **Аксана Івашкевіч**, віншуем вас са святам 8 Сакавіка! Шчасця вам і здароўя. *Родныя.*

Валянціна Баляславаўна Святоха, дарагая і любімая, шчыра віншуем са святам 8 Сакавіка! Здароўя і шчасця! *Муж, дочкі, зяць, унукі.*

Віншую **мамачку Галіну** з жаночым святам! Таксама віншую бабулек Зіну і Наташу! Жадаю ўсяго найлепшага. *Маша Сільвановіч.*

Будзь у нашай кампаніі – падпішыся!

«Рэгіянальная газета» –
апошнія падзеі ў наваколлі, карысная рэклама і аб'явы, праграма TV.
222310, г. Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а, тэл. (01773)53841, 69667, факс 69667.
Тыраж – 10860 экз. Дзень выхаду – пятніца. Аб'ём – 20 старонак фармату А3.
Індэкс індывід. падпіскі 63212, кошт на месяц – 1704 р.
Індэкс ведамаснай падпіскі 63369, кошт на месяц – 5595 р.

Купон 10

рэгіянальная газета

да рубрык «Віншаванкі» і «Знаёмствы». Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'ёмам да 15 слоў. Ананімныя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.

ТЭКСТ

ПРОЗВІШЧА, ІМЯ, АДРАС (НЕ ДЛЯ ДРУКУ)

Звярніце ўвагу

Шаноўныя чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі – газета выходзіць па пятніцах. Бясплатна прымаюцца віншаванкі аб'ёмам да 15 слоў, якія паступілі ў рэдакцыю да аўторка ўключна. Зрабіце прыемнае сваім блізкім – павіншуйце іх праз газету! Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання. Бясплатна змяшчаюцца аб'явы аб знаёмстве аб'ёмам да 15 слоў. Публікуюцца па чарзе. Па-за чаргой – платна. Жадаем знайсці сваё шчасце!

ІМЯНІНЫ

7 сакавіка

Праваслаўныя: Апанаса, Маўрыкія, Фёдара.
Каталіцкія: Перпятуі, Феліцыты, Паўла, Тамаша.

9 сакавіка

Праваслаўныя: Івана.
Каталіцкія: Катарыны, Францішкі, Дамініка.

10 сакавіка

Праваслаўныя: Тараса.
Каталіцкія: Марцэля, Цыпрыяна.

11 сакавіка

Праваслаўныя: Парфірыя, Севасцьяна.
Каталіцкія: Бенядыкта, Канстанты.

12 сакавіка

Праваслаўныя: Пракопа, Ціта.
Каталіцкія: Алоіза, Бярнарда, Рыгора, Максіміляна.

13 сакавіка

Праваслаўныя: Марыны, Васіля, Мікалая, Несцера.
Каталіцкія: Бажэны, Хрысціны.

ЗНАЁМСТВЫ

Пазнаёмлюся з жанчынай да 40 год для сур'ёзных адносін. Пра сябе: 39/175, без шк/зв., матэрыяльна забяспечаны. Маладзечна-4, п/д №003234.

34/168/58. Пазнаёмлюся з цікавым мужчынам да 40 год. Маладзечна-3, п/п МС 0307723.

ЯК ЗВАРЫШ, ТАК І З'ЯСІ

Слоеная салата з курыцай і арэхамі

(на 6 порцый)

350 г маянэзу, 4 морквы, 3 бульбіны, 4 яйкі, 150 г сыру, 250-300 г курынага мяса, 6 грэцкіх арэхаў, 100 г шампіньёнаў.

Асобна адварыць курыцу, моркву, бульбу, яйкі і грыбы. (Можна грыбы не адварваць, а абсмажыць разам з цыбуляй – атрымліваецца вельмі смачна).

Раўнамерна надзерці палавіну морквы на плоскае блюда, затым слой надзёртага сыру (палавіну нормы), яек і бульбы. Добра змазаць маянэзам. Зверху маянэзу пакласці курынае мяса, накрыць слоем грыбоў і пасыпаць тоўчанымі грэцкімі арэхамі. Паўтарыць слаі ў наступным парадку: бульба, яйкі, маянэз, сыр, морква. Абавязкова даць ноч настояцца ў халадзільніку.

Проста МАРЫЯ.

Кінатэатр «Радзіма»

7-9 сакавіка.
Прэм'ера. "**Дрэнная кампанія**", баявік, ЗША. 7 сакавіка – у 17.00, 19.00 і 21.00, 8 і 9 сакавіка – у 15.00, 17.00, 19.00 і 21.00.
10-16 сакавіка –
"**Ідэнтыфікацыя Борна**", ЗША, баявік-трылер – у 17.00, 19.00 і 21.00 (акрамя 13 сакавіка).
Кожны чацвер у сакавіку – фестываль маладзёжнага фільма.
13 сакавіка. Новая экстрэмальная камедыя "**40 дзён і 40 начэй**" – у 17.00 (ільготныя білеты), 19.00 і 21.00.

ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ

8 сакавіка – "Карпарацыя монстраў", ЗША, камедыя – у 13.00.
9 сакавіка – "Баль казак", Венгрыя – у 13.00.
У пятніцу і суботу ў 21.00 дыскатэка "Медыум" запрашае на маладзёжныя вечарынкі. Кожную суботу ў 19.00 — дыскатэка 14±2. Кожную нядзелю ў 12.00 – дыскатэка для малодшых школьнікаў. Працуе бар.
Прымаем калектыўныя заяўкі на правядзенне святочных вечарынак.

22 і 23 сакавіка ў 11.00 і 14.00 упершыню ў нашым горадзе – вялікае эстрадна-цыркавое шоу для дзяцей і дарослых з удзелам лепшых артыстаў Мінскага цырка. Цана білета 3000 руб. Білеты прадаюцца ў касе кінатэатра "Радзіма".
Тэл. для даведак: 7-15-92, 7-06-30.

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

- Сеат-Таледа, 1992 г. в., ФВ1.8Б, 2300 у. а., торг. Т. у Маладзечне 61447.
- Форд-Сіеру, седан, 1990 г. в., 1.6 бензін, стан выдатны. Т. у Маладзечне 62508.
- Форд-Сіеру, 1986 г. в., х/б, 1.6Б, 900 у. а. і запчасткі. Т. у Маладзечне 64483, (8-029) 6280984.
- ФВ-Пасат Б3, 1.8к, 1988-89 г. в. Т. у Маладзечне 31343.
- Прычэп-дачу раскладную, 6 спальных месцаў, газавая пліта, Германія. Т. у Маладзечне 77879.
- Форд-Эскорт, 1981 г. в., 1.3 аб., 3-дзверны + рухавік на запчасткі; Масквіч-2140, 1987 г. в., газ-бензін, 450 у. а. Т. у Вілейцы 58587.
- VW-Джэту, 1987 г. в., 1.6Д, 5КПП, 1750 у. а.; ВАЗ-21061, 1987 г. в., 950 у. а. Тэл. (8-029) 6223589.
- Рэно-19 "Шамада", 1.8Б, г/у, ц/з, электрапакет, 1993 г. в. Тэл. (8-029) 6254657.
- Форд-Транзіт, 1991 г. в., пасажырскі. Т. у Смаргоні 51385.
- VW-Пасат, 1991 г. в., універсал, белы, 2 літры, АБС, г/у, кар/фар, ц/з, фаркоп, 2650 у. а. Тэрмінова. Т. у Смаргоні 37214.
- ВАЗ-2105, 1998-99 г. в., 1500 у. а. Т. у Мядзеле 42615.
- ГАЗ-24, 1984 г. в., сядзенні Ford, 3D с/с, рухавік выдатны стан, патрабуе касметычнага рамонту, 600 у. а. Т. у Маладзечне 30020 аб.456.
- Fiat-Dukato, грузавы фургон, 1.9 TD, 1991 г. в. (лістапад), 2800 у. а. Т. у Маладзечне 54802, (8-029) 6641773.
- Форд-Скорпіё, 2.5D, 1988 г. в., вішня. Т. у Маладзечне 35799, (8-029) 6720261.
- Ісудзу-Мідзі, 2.2D, 1992 г. в., серабрысты, поўны прывад, грузапасажырскі. Т. у Маладзечне 35799, (8-029) 6720261.
- Рэно-19, 1992 г. в., сіні металік, 1.7 мона, тэрмінова; Форд-Эскорт, 1981 г. в. Т. у Маладзечне 63571, 66840 (увечары).
- ФВ-Пасат, 1990-91 г. в., зялёны, седан, фаркоп, 1.8 г/б, 2750 у. а. Т. у Маладзечне 77541.
- Volvo-360, 1988 г. в., л/д, ц/з, ідэальны стан, 1200 у. а., торг. Т. у Маладзечне 76204, 75321.
- Мазду-626, 1994 г. в., 2.0 б/газ, 2 тыдні ў РБ. Т. у Маладзечне 25231.
- Сеат-Таледа-93, толькі з Германіі. Тэл. (8-029) 6575486. Т. у Маладзечне 40414.
- Форд-Эскорт, 1993 г. в., 1.6і. Т. у Маладзечне 67764 (пасля 18⁰⁰), (8-029) 6867764.
- Газель, 2.5 дызель. Т. у Маладзечне 21036.
- А/м Вектра, 1995 г. в.; Мазда-626, 1995 г. в., або пад заказ. Т. у Маладзечне 50183, (8-029) 6560483.
- Форд-Сіеру, 1988 г. в., хэтчбек, 2.0 Бензін, у добрым стане, 1400 у. а. Тэл. (8-029) 6328296.
- А/м Opel-Vectra, 1993 г. в., 1.8Б, выдатны стан. Т. у Маладзечне 31532.
- VW-Пасат, універсал, 1989 г. в., 1.6ТД, зялёны, нядорага. Т. у Маладзечне 70429.
- А/м ВАЗ-21061, 1991 г. в., 1150 у. а. Т. у Маладзечне 76719.
- Форд-Эскорт, з Германіі, 1994 г. в., 3-дзверны, 1.6Б, 16V, люк, ц/з, г/у, п/б. Тэл. (8-029) 6280734.
- Форд-Арыён, 1992-93 г. в., 1.8Д, навароты, 2500 у. а. Т. у Маладзечне 39786.
- Фіят-Ціпо, 1992 г. в., 1.4Б, нядаўна з Германіі, 1900 у. а. Т. у Маладзечне 52003.
- Мерседэс-709, 1990 г. в., аб'ём 35 м³, г/п 2,5 т, меблевы фургон; Мерседэс-1114, 1992 г. в., аб'ём 32 м³, г/п 5 т, гідраборт, бакавыя дзверы, ізатэрма. Т. у Маладзечне 37170.
- А/м Фольксваген-Джэта, 1991 г. в., 1.3 бензін-газ. Т. у Маладзечне 76336, (8-029) 6286694.
- Мерседэс-240Д, універсал, 1983 г. в.; матацыкл Мінск; з/ч да мікрааўтобуса-207. Т. у Маладзечне 36446.
- Тэрмінова VW LT-28, 1980 г. в., 2.0Б, грузавы, тэнт, 2 т, 1800 у. а., торг. Т. у Маладзечне 42053.
- Сеат-Таледа, 1993 г. в., 2.0і, сіні, ёсць усё, акрамя скуры і кандыцыянера. Т. у Маладзечне 37789, (8-029) 6346133.
- Вольва-740, 1985 г. в., 2.4Д, добры стан. Т. у Валожыне 54871.
- Тэрмінова Фіят-Крому, 2.0TDi. Т. у Маладзечне 69682.
- Форд-Скорпіё, 1986 г. в., 2.0К. Т. у Вілейцы 57181.
- ВАЗ-2107, 1994 г. в., спелая вішня, добры стан. Т. у Вілейцы 44215.
- Опель-Рэкорд, 1983 г. в., 1.8Б, 750 у. а. Т. у Вілейцы 58394 (пасля 17⁰⁰), Сяргей.
- Два рухавікі да аўтамабіля УАЗ. Матацыкл Мінск на запчасткі. Т. у Вілейцы 45366.
- Аўдзі-100, 1982 г. в. (сігара), мокры асфальт. Т. у Вілейцы 53032.
- ВАЗ-2103 у добрым стане. Тэл. (8-029) 6387998.
- ЕРАЗ-762В, 1984 г. в., добры стан, т/а 2004 г., 350 у. а., торг. Т. у Вілейцы 57403 (пасля 18⁰⁰).
- Форд-Скорпіё, 2.0Б, 1986 г. в. Прадам рухавік УМЗ5А (ЗИД) - 120 у. а. Т. у Вілейцы 58278, (8-029) 6225231.
- ВАЗ-2101, капрамонт 2003 г., 550 у. а., торг. Т. у Вілейцы 58291, (8-029) 6658291.
- VW-Гольф-II, 1991 г. в., дызель, чырвоны. Т. у Вілейцы 51086.
- Пежо-309, 1993 г. в. Т. у Вілейцы 56776 (пасля 17⁰⁰).
- VW-Golf-2, снежань 1984 г. в., 1.6TD, 3-дзверны, 5КПП. Т. у Вілейцы 57319.
- ВАЗ-21013, 1984 г. в., 750 у. а. Вілейскі р-н, в. Рэчкі, Куранецкі с/с, Клімянок В.П.
- Фольксваген-Гольф-2, 1984 г. в., цёмна-шэры металік, сігналізацыя, ц/з, люк, л/д. Т. у Вілейцы 57573.
- Форд-Эскорт, 1994 г. в.; VW-Пасат, 1990 г. в. Т. у Вілейцы 51907.
- Масквіч-412, 1988 г. в., добры стан. Т. у Вілейцы 42349.
- Запчасткі да аўтамабіля Opel-Kadett. Т. у Вілейцы 74375.
- ВАЗ-21011 у добрым стане, 1977 г. в. Т. у Вілейцы 58249.
- Аўдзі-100, белы колер, 1.8 бензін, 1987 г. в., цэнтральны замок, люк 2 станы, стан добры, цана 1550 у. а., торг. Т. у Вілейцы 64525.
- ФВ-Пасат, 1984 г. в., 1.6Б, універсал, 1300 у. а., торг. Т. у Вілейцы 57298, (8-029) 6380576.
- Аўдзі-80 пераходная, 1985 г. в., 2.0і, добры стан, 1350 у. а., торг, цюнінг. Т. у Вілейцы 57293, (8-029) 6366570.
- Форд-Эскорт, 1992 г. в., 1.4, вішнёвы. Т. у Вілейцы 48277.
- Фольксваген-Пасат, 1987 г. в., 1.6 дызель, 1550 у. а., торг. Т. у Мядзеле 46709.
- ВАЗ-2109, 1994 г. в., 1500 см³, шэры, экспартны варыянт, добры стан, 1750 у. а., торг. Тэл. (8-029) 6294427.
- ВАЗ-2106, 1983 г. в., 950 у. а. Т. у Вілейцы 59433 (пасля 17⁰⁰).вольву-740, 2.4Д, 1986 г. в. Т. у Вілейцы 55783.
- Опель-Рэкорд, 2.0Д, універсал, 1981 г. в. Т. у Вілейцы 33120.
- ВАЗ-2104, 1987 г. В., нядорага. Т. у Вілейцы 57240.
- Форд-Арыён, 1.6Д, 1986 г. в., т/а 2004 г., 1300 у. а.; трактар Т-40. Т. у Маладзечне 99173.
- Аўдзі-80, 1987-88 г. в. "Бочка", 1.8 бензін, серабрысты металік, добры стан, 2450 у. а., торг. Т. у Маладзечне 99651, (8-029) 6298556.
- Рухавік да Опель-К, 1.6Б. Т. у Маладзечне 90528.
- БМВ-528, 2.8 бензін, у добрым стане. Т. у Маладзечне 90716.
- Рэно-Кліо, 1991 г. в. 1.8Б, блакітна-сіні, ц/з, сігналізацыя, магнітола, новая гума. Тэл. (8-029) 6205455.
- VW-Пола, 1984 г. в., 1.3Б, 1111 у. а. Т. у Маладзечне 90217.
- ФВ-Гольф, 1993 г. в., белы, 1.9Д. Т. у Маладзечне 90633.
- Опель-Рэкорд, караван, 1982 г. в. Т. у Маладзечне 90474.
- Нісан-Прымеру, 1994 г. в., 1.6Б, з Германіі, 2700 у. а. Т. у Маладзечне 39795.
- VW-Гольф, 1986 г. в., 1.6к; Аўдзі-80, 1987 г. в., 1.6ТД. Т. у Маладзечне 35105, (8-029) 6249439.
- А/м Форд-Эскорт, 1991 г. в., 1.6 мона, белы, люк, сігналізацыя, ідэальны стан, 1600 у. а. Т. у Маладзечне 35345.
- Форд-Сіеру, 1992 г. в., ДОНС 2.0і, навароты; запчасткі да а/м Форд-Сіера, 1984 г. в., 2.0Б. Т. у Маладзечне 52584, (8-029) 6402089.
- А/м Аўдзі-80, 1990 г. в., 2.0і, эл/люстэркі, фаркоп, г/у, люк, ц/з, сігналізацыя. Т. у Маладзечне 77607.
- Опель-Вектру, 1989 г. в., 1.6 мона, белы, 1500 у. а. Тэл. (8-029) 6023181. Т. у Маладзечне 77985.
- ВАЗ-21-21 "Ніва", 1982 г. в., пасля капрамонту, 750 у. а. Т. у Валожыне 56354. Т. у Маладзечне 51791 (пасля 18⁰⁰).
- VW-Пасат, 1993 г. в., чырвоны, універсал, навароты, 2800 у. а. Т. у Маладзечне 53798.
- А/м Форд-Эскорт, 1987 г. в., 5-дзверны, чырвоны, 1.6 дызель, добры стан. Т. у Смаргоні 33300.
- VW-Passat, 1986 г. в., 1.8Б, універсал, 1250 у. а. Т. у Маладзечне 51000, (8-029) 6346133.
- Форд-Транзіт, 1989 г. в., 2.5D, грузавы, паўвысокі, тэрмінова. Тэл. (8-029) 6277259.
- Запчасткі для аўтамашыны Аудзі-80. Т. у Маладзечне 94347.

КУПЛЮ

- Кузаў М-2140 для сябе. Т. у Вілейцы 76201, Юра.
- Новыя а/шыны да грузавой і сельскагаспадарчай тэхнікі. Т. у Маладзечне 31400, 32636.
- ВАЗ-2108-09, можна няспраўны, біты або любы іншы а/м да 800 у. а. Т. у Вілейцы 69297.
- ВАЗ не старэй за 1985 г. в., які патрабуе рамонту. Т. у Маладзечне 65278.
- М/а ГАЗель грузапасажырскі або пасажырскі. Т. у Маладзечне 40030.
- Кузаў а/м Опель-Кадэт, 1986 г. в., хэтчбек. Т. у Вілейцы 32414 (пасля 18⁰⁰).

МЯНЯЮ

- Аўтамабіль ГАЗ-53 (фургон) з даплатай на мікрааўтобус або прадам. Тэл. (8-029) 6868945.

ПАСЛУГІ

- Выконваем афарбоўку, рамонт і тэхнічнае абслугоўванне легкавых аўтамабіляў усіх марак. Т. у Вілейцы 50054, (8-029) 6273299. Сертыфікат №BY/112 04.1.00A1802 ад21.10.2002.
- Устаноўка **СІГНАЛІЗАЦЫЙ**, ц/з, аўтамагнітол, устройстваў перадпускавога **ПАДАГРЭВУ РУХАВІКА** і дызпаліва. Т. у Маладзечне 64136.

ІНШАЕ

- Маем патрэбу ў пастаяннай дастаўцы грузу (каля 2 тон) з Вільнюса ў Мінск. Тэл. (8-029) 6905904.

НЕРУХОМАСЦЬ

ПРАДАМ

- 4-пакаёвую кватэру 3/5 панельнага дома, пасля рамонту (Вілейка, вул. Чапаева, 72). Т. у Мінску 2054580 (пасля 18⁰⁰), (8-029) 2822927.
- **3-ПАКАЁВУЮ** кватэру ў Вілейцы. Т. у Маладзечне 51229.
- Дом у Вілейскім р-не, можна па безнаяўнаму разліку. Т. у Маладзечне 62897.
- Дом у в. Запалякі. Т. у Смаргоні 92106.
- Драўляны дом у в. Краснае. Т. у Маладзечне 40056.
- Дом у Вілейцы, мяняю на кватэру. Т. у Вілейцы 53888.
- Новы дом па вул. Стаханаўскай. Т. у Вілейцы 32133.
- Аднапакаёвую кватэру з нішай. Т. у Маладзечне 65380, (8-029) 6235160.
- Аднапакаёвую (частковыя выгоды). Т. у Маладзечне 36142.
- 2-пакаёвую кватэру ў к.п. Нарач (танна) і катэдж. Т. у Маладзечне 60184.
- Дом з выгодамі без пасрэднікаў або мяняю на кватэру ў Мінску. Т. у Маладзечне 62500.
- Дом у Мядзельскім р-не, в. Бакшты, 1 км ад Блакітных азёр, гаспабудовы, тэлефон. Т. у Мядзеле 37222.
- У п. Чысць катэдж (без унутранай аддзелкі) + будматэрыялы. Т. у Маладзечне 90567.
- Дом у Астраўцы. Т. у Астраўцы 21922.
- Дом у Вілейцы, р-н Волкаўшчына. Т. у Вілейцы 58001 (пасля 16⁰⁰).
- Тэрмінова 2-пакаёвую кватэру ў Мядзеле. Цана дагаворная. Т. у Мінску 2589808.
- Аднапакаёвую кватэру. Т. у Вілейцы 53569 (пасля 18⁰⁰).
- Дачу у Вілейскім р-не. Т. у Вілейцы 55029 (пасля 18⁰⁰).
- 4-пакаёвую кватэру у мкрн. "Зеніт" у Вілейцы. Т. у Вілейцы 58033, (8-029) 6577653.
- Дом у в. Ілья, гаспабудовы, лазня, тэлефон, 30 сотак. Т. у Вілейцы 76443.
- Дом у в. Шылавічы, 6х10, усе выгоды, 25 сотак. Т. у Вілейцы 42246.
- 3-пакаёвую кватэру ў р-не "Зеніт"; 3-пакаёвую у к.п. Нарач. Т. у Мядзеле 47946.
- Новы блочна-цагляны дом у Вілейцы, у канцы вул. Лаўрыновіча, 9х9 м, 3 пакоі, 2 печкі, мансарда. Ёсць гаспабудовы, гараж, лазня, 12 сотак зямлі. Т. у Вілейцы 58886 (увечары).
- 2-пакаёвую кватэру ў Чысці. Т. у Маладзечне 90716.
- 3-пакаёвую кватэру ў Чысці, агарод, хлеў, гаражы. Т. у Маладзечне 99124.
- Катэдж у Вілейцы ў 2-х узроўнях, 200/150/18, еўрарамонт. Т. у Маладзечне 60400, 60928, (8-029) 6360928.

КУПЛЮ

- Адна-, 2-пакаёвую кватэру для сябе, без пасрэднікаў. Т. у Маладзечне 32002.
- Драўляны дом або лазню. Т. у Маладзечне 25231.
- Дом. Т. у Вілейцы 57107.
- Дом або кватэру. Т. у Вілейцы 56140.
- Аднапакаёвую кватэру. Прапануйце ўсе варыянты. Без пасрэднікаў. Т. у Маладзечне 50567.

МЯНЯЮ

- Дом у р-не"Зеніт" на кватэру. Тэл. (8-029) 6552670.

НАЙМУ

- **ГАРАЖ У ВІЛЕЙЦЫ. Тэл. (8-029) 6550799.**

ПАСЛУГІ

ДЛЯ МАЛАДЫХ

- **ВЯСЕЛЬНЫЯ І ВЯЧЭРНІЯ ЎБОРЫ:** модныя, элегантныя, новыя паступленні, вэлюм у падарунак. Т. у Маладзечне 39293, (8-029) 6339293. Ліц. №04599 Белбытсаюза18.10.1999-18.10.2004.
- **У САЛОНЕ ВЯСЕЛЬНАЙ МОДЫ "РАКСАЛАНА"** новая калекцыя 2003 года. У падарунак вэлюм. Гасцініца "Маладзечна". Т. у Маладзечне 74109, 51070. Ліц. №00582 Белбытсаюза 4.06.1999-4.06.2004.
- Пракат Зоі Іванаўны прапануе вялікі выбар вясельных і вячэрніх сукенак. Вяночак для нявесты ў падарунак. Сукенка для маці нявесты — бясплатна. Усе аксесуары для вяселля: пярсцёнкі на а/м, рушнікі, кветачкі і іншае. Т. у Маладзечне 50825. Ліц. №03716 Белбытсаюза 13.08.99-13.08.2004.
- Вясельныя і вячэрнія ўбранні. Т. у Маладзечне 75801. Ліц. №04285 БДААБАН 20.05.2002-20.05.2007.
- **ВЯСЕЛЬНА-ВЯЧЭРНІ САЛОН "МІЛЭДЗІ".** Вялікі выбар убранняў і аксесуараў. Вул. Буйніцкага, 30 (р-н СШ №7). Т. у Маладзечне 77382. Ліц. №03576 БДААБАН 31.01.2002-31.01.2007.
- Вясельна- вячэрні салон "Надзея". Вялікі выбар убранняў. Маладзечна, вул. Будаўнікоў, 15а (Дом быту). Тэл. 67877. Ліц. №03204 БДААБАН 30.11.2001-30.11.2006.
- **ВЯСЕЛЬНЫЯ І ВЯЧЭРНІЯ** ўборы. Вялікі выбар. **Т. у Вілейцы** 55513, (8-029) 6655513. Ліц. №04123 БДААБАН да 24.04.2007.

ГРУЗАПЕРАВОЗКІ

- 20 м³, ізатэрма 6 тон. Т. у Вілейцы 42390, (8-029) 6778891. Ліц. АЕ №1-7219 МТіК 31.10.2002-30.10.2007.

ІНШЫЯ ПАСЛУГІ

- Пракат гульнявых пуставак "Sony PS" і "Sega DC". Дастаўка. Т. у Маладзечне 39379. Ліц. ББС №01796 ад 8.05.2001 г.да 8.05.2006 г.
- **ПРАПАНУЕМ ЖАЛЮЗІ** вертыкальныя, гарызантальныя, устаноўка бясплатна. Т. у Вілейцы 59223, (8-029) 6659223. Пасв. №11792 Вілейскага РВК ад 14.02.1998.
- Рамонт бытавой тэхнікі. Т. у Маладзечне 71134. Ліц. №03645 БДААБАН 18.02.2002-18.02.2007.
- **ДАМАФОНЫ Ў ПАД'ЕЗДАХ.** Устаноўка. Т. у Маладзечне 65166. Ліц. №2609 МС РБ 30.05.2002-30.05.2007.
- Будаўнічыя работы, якія не патрабуюць ліцэнзіі. Т. у Маладзечне 34961.
- Набор і раздрукоўка тэкстаў і табліц на камп'ютэры. Электронная пошта. Пошук у Інтэрнеце. Т. у Маладзечне 60805.
- Сантэхнічныя работы. Свідраванне адтулін. Т. у Маладзечне 31083, (8-029) 6731083. Ліц. №С-1919 МАіБ 13.12.2001-2006.
- Рамонт тэлевізараў. Т. у Маладзечне 76738. Ліц. №1926 МП РБ 27.12.2001-2005.
- **AQUAMIP.** Вытворчасць і абслугоўванне акварыумаў, дэкаратыўных вадаёмаў. Інфалінія: (8-029) 6707401. Маладзечна, вул. Б. Хмяльніцкага, 22. Пасв. №0028100 Мінаблвыканкома ад 24.01.2003.
- Матэматыка, механіка, сапрамат, дэталі машын. Т. у Маладзечне 52329.
- Рамонт і аддзелка, якія не патрабуюць ліцэнзіі (гіпсакардон, пластык, шпаклёўка, афарбоўка). Тэл. (8-029) 6547385.
- Кантрольныя работы па вышэйшай матэматыцы, статыстыцы. Т. у Маладзечне 75047.

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

БУД. МАТЭРЫЯЛЫ

- Сетку для агароджы ацынкаваную; дзверы ДВП. Т. у Вілейцы 57040.
- Фундаментныя пліты 40 м²; швейную машыну прамысловую, б/у; тканіну плашчовую, падкладачную. Нядорага. Т. у Маладзечне 69048.
- Камплект печы "Купава", плітку "Ліра", "Сымон". Т. у Вілейцы 57319.
- Радыятары чыгунныя новыя. Тэл. (8-029) 6321067, (8-029) 6338723.
- Блокі ГЗС, Смаргонь. Цана завода. **ДРОВЫ**. Дастаўка. Т. у Маладзечне 66534, (8-029) 6362559.

СЕЛЬГАСТЭХНІКУ

- Самаробны трактар; механічны сепаратар малака. Т. у Вілейцы 76563 (пасля 18⁰⁰).
- Конную касілку і бульбакапалку. Т. у Вілейцы 33236.
- Т-40. Т. у Ашмянах 30411.
- Усе запчасткі да мотаблока, новыя. Тэл. (8-029) 6636538.
- Трактар Т-40 з перадком, з пускачом, з дакументамі, выдатны стан, 1350 у. а., торг. Т. у Вілейцы 57814, (8-029) 6266898.

БЫТАВАЯ ТЭХНІКА

- Пральную машыну-аўтамат Hanseatik, з Германіі, 150 у. а. Т. у Маладзечне 64483.
- Відэакамеру Panasonic. Тэл. (8-029) 6595609.
- Каляровы тэлевізар Гарызонт-510 (51 см, ДУ); Гарызонт-355; халадзільнік Мінск-15, Мінск-16; маразільнік Мінск-131; газавую пліту 4-канфорачную (Брэст). Усё ў добрым стане, б/у. Т. у Вілейцы 57040.
- Пральную машыну-аўтамат Priveleg, 1998 г. в. Т. у Вілейцы 35461.
- Пральную м/а Прывелег; ложак двухспальны; вязальную машыну. Т. у Маладзечне 36446.
- Пральную машыну Аурыка, б/у. Т. у Маладзечне 60185.
- Новую відэакамеру Samsung. Т. у Вілейцы 57403.
- Тэрмінова тэлевізар Грундзік, б/у, 72 дыяганаль. Тэл. (8-029) 6338086.
- Пральны аўтамат, тэлевізар 72 дыяганаль, пыласос, відэакамеру, магнітафон CD, відэамагнітафон — б/у. Т. у Вілейцы 58108, (8-029) 6238221.
- Тэлевізар Рэкорд, тумбачкі, прайгравальнік + калонка. Т. у Вілейцы 57319.

МУЗІНСТРУМЕНТЫ

- Ударную барабанную ўстаноўку, сярэднюю. Т. у Маладзечне 64617.

МЭБЛЯ

- Мэблю, дзверы (шпон дубу), нов. Т. у Смаргоні 53890.
- **МЭБЛЮ РБ**. Дастаўка. Т. у Вілейцы 53829, (8-029) 6313007. Падлягае абавязковай сертыфікацыі. Ліц. №260 Вілейскага РВК 23.08.2002-23.08.2007.
- тэрмінова новую кухню. Тэл. (8-029) 6116646.
- Мяккі куток б/у, у добрым стане. Т. у Маладзечне 50793, (8-029) 6650793.
- Спальню, секцыю, мяккі куток. Т. у Маладзечне 62204.

ЖЫВЁЛА

- Гадавальнік сабак прапануе шчанят сярэдняазіяцкай аўчаркі (можна оптам), маладых сабак. Т. у Мядзеле 50661.
- Коз, адна котная. Маладзечанскі р-н, в. Мароські, д.112.
- Малочную карову, 10 год. Вілейскі р-н, в. Каловічы, дом Каркоцкіх.
- Рабочага каня з вупражжу. Т. у Маладзечне 77318 (пасля 18⁰⁰).
- Пяць малочных коз, казлянят оптам, 280000 руб. Вілейскі р-н, п/а Іжа, хутар Ямы.
- Кабылу 5 год. Т. у Вілейцы 74410 (увечары).
- Жарабя 8 месяцаў. Т. у Вілейцы 69279.

ІНШАЕ

- **ПОМНІКІ** з мармуровай крошкі. Якасць, рэальныя цэны. Маладзечна, вул. Бухаўшчына, 58 (каля Палаца культуры). Т. у Маладзечне 70656.
- Сотавы тэлефон стандарту GSM. Тэл. (8-029) 6269374.
- **КАМП'ЮТЭР INTEL, AMD — Б/У. КАМПЛЕКТУЮЧЫЯ, ГАРАНТЫЯ, РАМОНТ. Т. у Маладзечне 54583, (8-029) 6161705.**
- Спадарожнікавую сістэму НТВ+, з устаноўкай. Тэл. (8-029) 6244750.
- Сотавы тэлефон "Эриксон A2618s". Тэл. (8-029) 6208846.
- Р-т Харвест-5; зварачны паўаўтамат "Мобил". Т. у Вілейцы 58086.
- Бетоназмяшалку нядорага. Т. у Вілейцы 51692.
- Камплект спадарожнікавага тэлебачання НТВ+. Т. у Вілейцы 58509, (8-029) 6586506.
- Каляску прагулачную, б/у. Т. у Вілейцы 51479.
- Плугі азотныя 2-корпусныя . Т. у Вілейцы 45495.
- Электразварачнік 380В. Цана дагаворная. Т. у Маладзечне 51775.
- Бензапілу Тайга. Т. у Маладзечне 77607.

КУПЛЮ

- **ФОТААПАРАТЫ**, аб'ектывы, **ГАДЗІННІКІ**, грамафоны, абразы, мэблю, фарфор і іншыя старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 65542, (8029) 6564854.
- Маразільнік гандлёвы (скрыня) б/у; вагі гандлёвыя да 10 кг, з дакументамі. Т. у Маладзечне 90384.
- Рухавік УД-15,25. Тэл. (8-01642) 23979.
- Лодку любую; рыбалоўныя прылады; шыфер. Т. у Маладзечне 67441.
- Частатамер, асцылограф і інш.прыборы; дыёд і тырыстар: Т(Д)122, 132, 142, 161 і інш. — радыятар да іх, МТТ, МДД, МТОТО, раз'ём ШР. Тэл. (8-029) 6238142.
- Буйную бульбу. Тэл. (8-029) 6539773.
- Тканіну на гандлёвую палатку. Т. у Вілейцы 57704.

ЗГУБЛЕНА

- Згубленае пасведчанне інваліда II групы на імя В.Н.Яворскай лічыць несапраўдным. Т. у Маладзечне 60184 (за ўзнагароду).
- Згубленае пасведчанне інваліда серыя 09 №053668 на імя Івана Іванавіча Гардзея лічыць несапраўдным.

ПАТРАБУЮЦЦА

- Запрашаем у Расію, Мінск будаўнікоў, токараў, швачак і іншых спецыялістаў. Жыллё, з/пл ад 300000. Жанчын па сумяшчальніцтву або на даму ў вашым рэгіёне. Т. у Вілейцы 54984 (18⁰⁰-21⁰⁰).
- ТАА "Паўлава-Пасадскі ЛМЗ" патрабуюцца: фармоўшчыкі і заліўшчыкі гарачага металу; тэхнолаг ліцейнай вытворчасці. Запрашаюцца асобы ва ўзросце ад 20 да 45 год, па стану здароўя годныя да работы ў ліцейнай вытворчасці. У працэсе работы праводзіцца навучанне па спецыяльнасцях ліцейнай вытворчасці. З/плата ад 400000 руб. Забяспечваем інтэрнатам і медабслугоўваннем. Маскоўская вобл., г. Паўлаўскі Пасад. Тэл. (8-10709643) 23383, 25418. Т. у Смаргоні 33454.
- Супрацоўнікі на поўную або частковую занятасць. Падрыхтоўка і навучанне ў Мінску з наступнай работай у вашым рэгіёне. Т. у Маладзечне 34270, (8-029) 6542642.
- Работа ў Мінску. Камерцыйны бізнес-цэнтр тэрмінова павялічвае штат супрацоўнікаў. Т. у Мінску 2140643, (8-029) 6140643. Ліц. №190254026 ад 28.06.2001.

ШУКАЮ РАБОТУ

- Малады чалавек без шк/зв. шукае работу ў вячэрні ці начны час. Т. у Маладзечне 32279.
- Шукаю работу па **РАМОНЦЕ ХАЛАДЗІЛЬНІКАЎ.** Т. у Маладзечне 76721.

ІНШАЕ

- Маю патрэбу ў прапісцы ў вёсцы Маладзечанскага раёна. Тэл. (8-029) 6776256.

Рэдакцыя "Рэгіянальнай газеты" смуткуе з прычыны заўчаснай смерці нашага аўтара Паўла Мікалаевіча Маклюка і выказвае шчырыя спачуванні родным і блізкім.

■ ЭКСПРЭС-АПЫТАННЕ МАЛАДЗЕЧАНЦАЎ

Якіх жанчын кахаюць?

Віталь Крупянькоў, дырэктар вячэрняй школы:

— З добрым пакладзістым характарам. Жанчыну кахаюць за яе гаспадарлівасць і руплівасць. Сваю жонку кахаю за тое, што яна разумее мае праблемы.

Міхаіл Цыўнэль, майстар ПМК:

— Дакладна магу сказаць, што жанчын кахаюць не за знешнюю прыгажосць, а за ўнутраную, прыстойнасць, дабрыню. Добра, каб ў яе яшчэ быў “тоўсты кашалёк”.

Аляксандр Лазоўскі, журналіст:

– Розных. Само слова “жанчына” святое. Адразу прыгадваю маці, усіх дарагіх і блізкіх мне жанчын. За тое і люблю, што без іх жыццё страціла б усялякі сэнс.

Анатоль Веракс, слесар-інтрументальшчык:

– Перш за ўсё прыгожых. А таксама добрых і ўважлівых да мужчын. Лепш, каб усё было ў гармоніі: і знешні, і ўнутраны свет.

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ НАДВОР’Е

Мінск	7.3 дзень	7.3 вечар	8.3 дзень	8.3 вечар
ападкі				
атмасферны ціск, мм	748	748	746	745
тэмпература паветра, °С	-2	-7	-2	-3
вільготнасць паветра, %	97	98	96	99
вецер, м/сек	1-3	1-3	1-3	1-3

Вільня	7.3 дзень	7.3 вечар	8.3 дзень	8.3 вечар
ападкі				
атмасферны ціск, мм	755	754	752	752
тэмпература паветра, °С	-1	-4	-2	-2
вільготнасць паветра, %	95	98	95	97
вецер, м/сек	1-3	1-3	2-5	2-5

Чытайце праз тыдзень:

- **Шумна, але весела.** На адной лесвічнай пляцоўцы ў Смаргоні жывуць дзве сям'і, якія выхоўваюць разам 16 дзяцей.
- **Цыгарэты замест мінералкі.** Работнікі мытні дакладна ведаюць, што не трэба верыць ўсяму, што напісана на паперах.

Гараскоп 10 – 16 сакавіка

Авен (21.03–20.04)

У гэты перыяд вам проста неабходна стаць, нарэшце, канструктыўнымі і сабранымі. Галоўнае – выбраць правільную стратэгію і спакойна рэагаваць на ўсе падзеі. Поспех абавязкова прыйдзе да вас, калі вы будзеце выконваць усё, што абяцалі. Дапамога сяброў і нават проста знаёмых будзе і неабходная, і своечасовая.

Цялец (21.04–21.05)

Каб перыяд прайшоў плённа і спакойна, пастарайцеся пазбягаць размоў і спрэчак з навакольнымі, нават калі яны тычацца пытанняў вашай прафесіянальнай кампетэнтнасці. Дзейнічайце самі, толькі ў выключных выпадках шукайце чужой парады. Не бойцеся магчымых змяненняў у сваім жыцці. Што ні робіцца – усё да лепшага.

Блізняты (22.05–21.06)

Паспрабуйце сканцэнтравацца на бягучай рабоце. Менавіта ад гэтага будзе залежаць паспяховасць вашага існавання ў бліжэйшы перыяд. Нават калі вам не вельмі падабаецца цяперашняе месца работы, не спяшайцеся шукаць новую сферу прыкладання сваіх працоўных рэсурсаў.

Рак (22.06–23.07)

Пастарайцеся быць як мага больш канкрэтнымі ў сваіх марах і жаданнях. Тады яны маюць рэальны шанс ажыццявіцца. Будзьце маральна гатовыя да магчымых змяненняў. Прычым не толькі ў планах, але і ў самім лёсе. Смела прыступайце да выканання складаных задач, не сумнявайцеся – поспех абавязкова прыйдзе.

Леў (24.07–23.08)

Тэрмінова пачынайце новыя праекты, выкарыстоўвайце ўсю сваю інтэлектуальную энергію, добра, што яна не ведае межаў. У гэты перыяд ствараецца спрыяльная магчымасць добра зарэкамендаваць сябе ў справах. Удачны ён і для самарэалізацыі і праяўлення талентаў.

Дзева (24.08–23.09)

У вас з’явіцца шанс для паспяховай самарэалізацыі на рабоце. Каб дабіцца мэты, ёсць сэнс аб’яднаць намаганні з іншымі людзьмі. Прыйшоў час задумацца аб рэалізацыі вашых жаданняў, пазнавайце свет і дзяліцеся сваім вопытам. Поўнае ўзаемаразуменне будзе панаваць у вас ва ўзаемаадносінах з блізкімі людзьмі.

Шалі (24.09–23.10)

З’явіцца шанс прасоўвання па кар’ернай лесвіцы. Лепш за ўсё будуць вырашацца паўсядзённа-руцінныя пытанні. Нягледзячы на бурнае жаданне дзейнасці, пастарайцеся ўціхамірыць свой запал, бо можа ўзрасці магчымасць памылак, самаабману, з-за чаго вы рызыкуеце падарваць свой прэстыж.

Скарпіён (24.10–22.11)

Пажадана больш уважліва аднесціся да дзелавых праектаў. Якіх-небудзь непрадбачаных праблем перыяд не нясе. Рэалізацыя намечаных планаў павінна прайсці на добрым узроўні. Каб не сапсаваць адносіны са сваякамі, нічога не прымайце на веру, правярайце атрыманую інфармацыю.

Стралец (23.11–21.12)

Вам, канешне, прыйдзецца напружана працаваць, каб дасягнуць жаданага поспеху, і ў вас ёсць шанс. Праяўляйце смеласць і настойлівасць. Вы знаходзіцеся ў цудоўнай фізічнай і інтэлектуальнай форме, так што максімальна скарыстайце сітуацыю. Самае галоўнае – захаваць спакой і не рабіць паспешлівых высноў.

Казярог (22.12–20.01)

Вы будзеце ў стане вырашаць практычна непераадольныя задачы. Гэта час рашучых дзеянняў і маланкавай рэакцыі. Не траціце яго ўпустую. Наладжвайце добрыя адносіны з супрацоўнікамі, прыводзьце ў парадак дакументацыю. Увесь перыяд будуць паступаць цікавыя прапановы ў дзелавой сферы. Будзьце ў цэнтры грамадскага жыцця, але не ўлазьце ў сумніцельныя прадпрыемствы.

Вадалей (21.01–19.02)

Цяпер прыйдзецца скарыстацца рэзервамі. Якімі менавіта – пакажа час, але ў любым выпадку яны будуць дарэчы. Прыйдзецца вельмі актыўна працаваць, затое з’явіцца магчымасць ператварыць творчыя задумы ў жыццё.

Рыбы (20.02–20.03)

Зоркі даюць вам магчымасць праявіць свае самыя лепшыя якасці. Магчымы праблемы на рабоце. Пастарайцеся ў пачатку тыдня завяршыць пачатыя справы і пакуль не ўскладаць на сябе новых абавязкаў. Кантралюйце свае эмоцыі. Менш хвалюйцеся, больш верце ў свае сілы.

■ СМІ

Міколу Маркевічу змянілі меру пакарання

Галоўнаму рэдактару закрытай уладамі гродзенскай газеты “Пагоня” Міколу Маркевічу змянілі меру пакарання.

Цяпер ён астатні тэрмін будзе працаваць па месцы жыхарства ў Гродне і выплачваць 15% зарплаты на карысць дзяржавы. Пакуль ён не ведае, чым займецца ў Гродне, але, калі гэта магчыма, будзе працаваць журналістам. Нагадаем, што Мікола Маркевіч быў асуджаны на паўтара года абмежавання волі. Ён абвінавачваўся ў паклёпе на Аляксандра Лукашэнку. Яго калегу, журналіста “Пагоні” Паўла Мажэйку, за тое ж пазбавілі волі на год. Мажэйка адбывае пакаранне ў Жлобіне Гомельскай вобласці.

Аддзел інфармацыі “РГ”.

■ МЕДЫЦЫНА

Падарунак

ВАЛОЖЫН. Абласное ўпраўленне аховы здароўя перадало абсталяванне медыцынскім установам раёна на 8 тысяч долараў.

Гэта 2 машыны “хуткай дапамогі”, 2 новыя стаматалагічныя ўстаноўкі і 10 сухажаровых шафаў.

Наталля ШТЭЙНЕР.

■ КРЫМІНАЛ

Абрабавалі ўмомант

ВІЛЕЙКА. У аўторак каля 20 гадзін прыкладна за 5 хвілін абрабавалі магазін “Рамонак”.

Як сказаў начальнік Вілейскага ГРАУС **Уладзімір Жыхар**, 2 хлопцы зайшлі ў магазін з ружжом, падобным на паляўнічае. Злодзеі былі ў чорных пластмасавых масках і скураных куртках. Яны адабралі ў прадаўца 200 тысяч рублёў.

Ірына РАБУШКА.

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: Маладзечна - 01773, Вілейка - 01771, Смаргонь - 01592, Ашмяны - 01593, Валожын - 01772, Мядзел - 01797, Астравец - 01591, Мінск - 017(2)

Рэгіянальная газета

Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Дзмітрый ХАРЫТОНАЎ, Ніна МАНЦЭВІЧ.
Пасведчанне № 227.
Галоўны рэдактар **Аляксандр МАНЦЭВІЧ**.

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёна і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. Тыраж **10860 экз.** Індэкс **63212** (індывідуальная падпіска), **63369** (ведамасная падпіска). Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі. У розніцу – цана свабодная. **№ 10 (411) 7.3.2003**. РУП «Друкарня «Перамога», Міністэрства інфармацыі РБ. 222310, Маладзечна, вул. Таўлая, 11. Зак. № 978. Падпісана ў друк у 13.00 6.3.2003

Наш адрас: 222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.
ТЭЛЕФОНЫ/ФАКС: (01773) 6-96-67, 5-38-41, 5-07-99.
E-mail: regionnews@promedia.by
http://regionnews.promedia.by

ПРЫЁМ ДРОБНЫХ АБ’ЯЎ
Маладзечна: Вялікі Гасцінец, 68а. **Тэл. 69667, 53841.**
Вілейка: вул. Вадап’янава, 23, капіравальны цэнтр «Парус». **Тэл. 55284.**
Чысць: вул. Зялёная, 4, магазін «Канцкласік». **Тэл. 99172.**

Разліковы рахунак №3012164030006 у філіяле ААТ «Белзнешэканамбанк» у Маладзечне, код 211, атрымальнік ТАА Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета», УНН 600288444